

MAŁOPOLSKA

**Sprawozdanie za 2019 r. z realizacji Małopolskiego
Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na lata 2014-2020**

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych
Zespół ds. Polityki Zdrowotnej i Społecznej
Kraków, wrzesień 2020 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Diagnoza dotycząca spożycia alkoholu w Województwie Małopolskim w 2019 roku	6
2.1 Udział nietrzeźwych w popełnianych przestępstwach w Małopolsce	6
2.2 Spożycie alkoholu przez młodzież.....	8
3. Finansowanie programu.....	17
3.1 Zadania finansowane ze środków budżetu województwa	17
3.2 Środki finansowe przeznaczone przez samorządy gminne w województwie małopolskim na realizację gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych	18
3.3 Zasoby instytucjonalne oraz kontraktowanie świadczeń w obszarze uzależnień od alkoholu	21
4. Realizacja celów operacyjnych Programu przez Województwo Małopolskie w ramach przekazanych środków finansowych	29
4.1 Cel operacyjny nr 1 - Wspieranie działań profilaktycznych oraz edukacyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w obszarze problematyki alkoholowej.....	29
4.2 Cel operacyjny nr 2 - Rozwój systemu pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, w tym od uzależnień behawioralnych	38
4.3 Cel operacyjny nr 3 - Rozwój oraz wzmacnianie współpracy z instytucjami oraz osobami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i uzależnień, w tym behawioralnych	39
5. Podsumowanie.....	44
6. Monitoring realizacji programu	44

1. Wprowadzenie

„Małopolski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020” został przyjęty uchwałą nr 138/14 Zarządu Województwa Małopolskiego w dniu 13 lutego 2014 roku. Zgodnie z *Ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 227), samorząd województwa realizuje zadania ustawowe poprzez wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zadaniem Zarządu Województwa jest koordynacja przygotowania i realizacja programu, udzielanie pomocy merytorycznej instytucjom i osobom fizycznym realizującym zadania objęte tym programem oraz współdziałanie z innymi organami administracji publicznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

Nadrzędnym celem Programu jest: **Wzmacnianie działań kształtujących prozdrowotny styl życia ze szczególnym uwzględnieniem redukcji szkód o charakterze rodzinnym, społecznym i zdrowotnym związanych ze spożywaniem alkoholu.** Cel nadrzędny jest realizowany poprzez 3 cele operacyjne oraz 23 zadania o charakterze profilaktycznym, prewencyjnym, leczniczym i rehabilitacyjnym, a także z obszaru reintegracji społecznej i zawodowej służące osiągnięciu celu nadrzędnego Programu.

Sprawozdanie z realizacji Programu w 2019 roku, w sposób syntetyczny przedstawia zadania wykonane przez jego realizatorów, tj. Samorząd Województwa Małopolskiego, jednostki samorządu gminnego oraz powiatowego, Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie, placówki leczenia uzależnień, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Wojewódzką Komendę Policji w Krakowie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie oraz organizacje pozarządowe.

Należy zauważyć, iż gminy wykonują większość zadań w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym, co wynika przede wszystkim z faktu, że są prawnie zobligowane do podejmowania licznych aktywności w tym zakresie zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz dysponują środkami na ten cel.

Najbardziej zaangażowanymi realizatorami Programu w 2019 r. były:

1. Samorządy gminne województwa małopolskiego.
2. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie.
3. Placówki leczenia uzależnień.
4. Samorząd Województwa Małopolskiego.

Przedstawione w sprawozdaniu dane statystyczne i epidemiologiczne (ostatnie dostępne wg stanu na dzień opracowania) bazują na danych z:

- Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD,
- Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie,
- Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia,
- Placówek leczenia uzależnień.

Z ostatnich dostępnych danych WHO za 2016 r. dotyczących spożycia alkoholu na świecie wynika, że największe spożycie alkoholu było na kontynencie europejskim. W Polsce spożycie alkoholu jest również wysokie. W 2016 r. spożycie alkoholu w litrach w przeliczeniu na 100% alkoholu przypadające na jednego mieszkańca kształtowało się na poziomie 10 do 12,4 litra i było porównywalne do państw Europy Środkowowschodniej. W regionie tym wyższe wskaźniki konsumpcji alkoholu odnotowano na Litwie i Łotwie powyżej 12,4 litra.

Szczegóły przedstawia mapa 1.

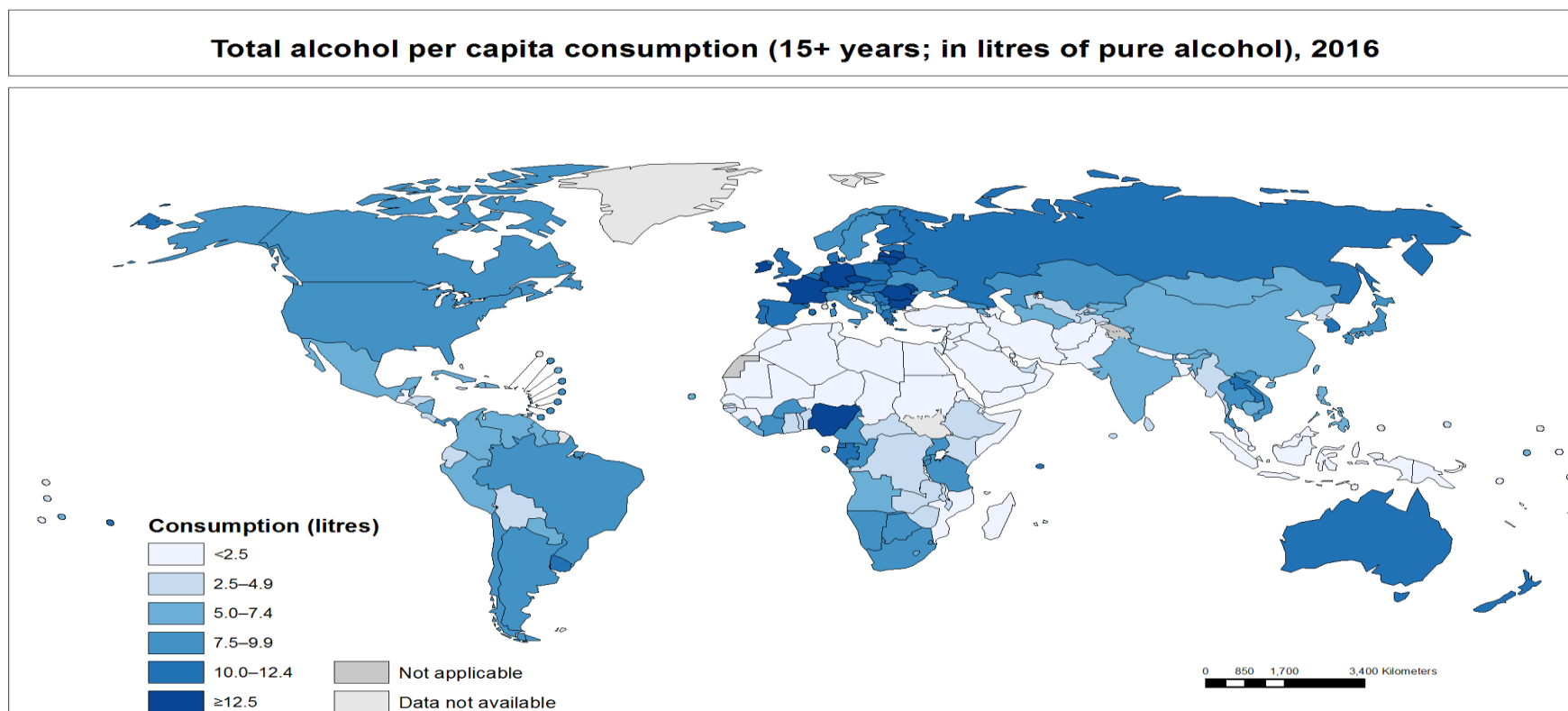
Również dane statystyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z kraju potwierdzają dość wysokie spożycie w litrach 100% alkoholu, do czego w szczególności przyczynia się coraz większa konsumpcja piwa na 1 mieszkańca Polski, dlatego podejmowanie działań przez Województwo na rzecz przeciwdziałania problemom alkoholowym oraz picia ryzykownego i szkodliwego wśród różnych grup odbiorców, stanowi cały czas ważny i istotny obszar wymagający współdziałania różnych instytucji.

Tabela 1. Spożycie alkoholu w litrach na 1 mieszkańca Polski

Artykuły konsumpcyjne	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wyroby spirytusowe w przeliczeniu na 100%	Litr	3,2	3,3	3,0	3,6	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3	3,7
Wina i miody pitne w przeliczeniu na 100%	Litr	0,84	0,77	0,71	0,67	0,76	0,76	0,7	0,73	0,72	0,72
Piwo w przeliczeniu na 100%	Litr	4,98	5,19	5,46	5,37	5,44	5,45	5,47	5,42	5,53	5,34
Średnie spożycie na 1 mieszkańca 100 % alkoholu	Litr	9,02	9,25	9,16	9,67	9,4	9,41	9,37	9,45	9,55	9,78

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Mapa 1. Spożycie alkoholu na świecie w litrach w przeliczeniu na 100% alkoholu przypadające na 1 mieszkańca – dane WHO za 2016 r.

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted and dashed lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

Data Source: World Health Organization
Map Production: Information Evidence and Research (IER)
World Health Organization

 World Health Organization
© WHO 2018. All rights reserved.

Źródło: WHO dostępne na http://gamapserver.who.int/mapLibrary/Files/Maps/Global_adult_percapita_consumption_2016.png

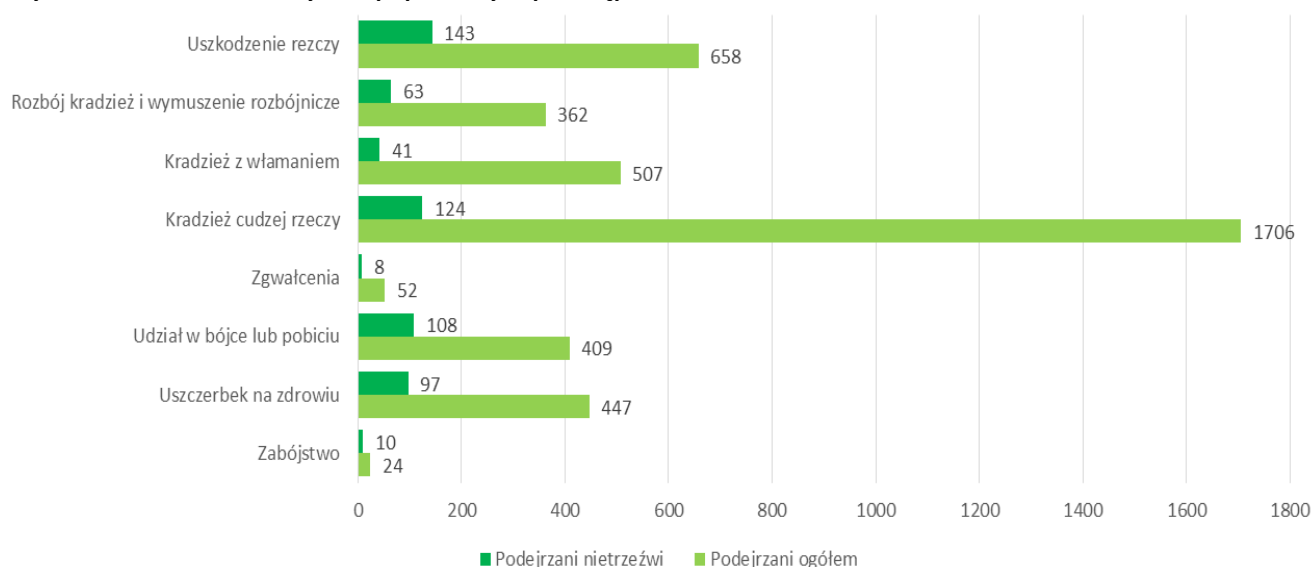
2. Diagnoza dotycząca spożycia alkoholu w Województwie Małopolskim w 2019 roku

2.1 Udział nietrzeźwych w popełnianych przestępstwach w Małopolsce

Osoby uzależnione, nietrzeźwe są często sprawcami popełnianych przestępstw. Poniżej dane statystyczne z Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie z 2019 r. dotyczące liczby sprawców z podziałem na nietrzeźwych podejrzanych w kategoriach przestępstw:

- Zabójstwo – podejrzani ogółem - 24 osoby, w tym nietrzeźwych 10.
- Uszczerbek na zdrowiu – podejrzani ogółem - 447 osób, w tym nietrzeźwych 97.
- Udział w bójce lub pobiciu – podejrzani ogółem - 409 osób, w tym nietrzeźwych 108.
- Zgwałcenia – podejrzani ogółem – 52 osoby, w tym nietrzeźwych 8.
- Kradzież cudzej rzeczy – podejrzani ogółem – 1 706 osób, w tym nietrzeźwych 124.
- Kradzież z włamaniem – podejrzani ogółem - 507 osób, w tym nietrzeźwych 41.
- Rozbój, kradzież i wymuszenie rozbójnicze – podejrzani ogółem - 362 osób, w tym nietrzeźwych 63.
- Uszkodzenie rzeczy – podejrzani ogółem - 658 osób, w tym nietrzeźwych 143.
- Kierowanie pojazdami mechanicznymi po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu – 9 062 osób.

Wykres 1. Udział nietrzeźwych w popełnionych przestępstwach

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych statystycznych za 2019 r. przekazanych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie

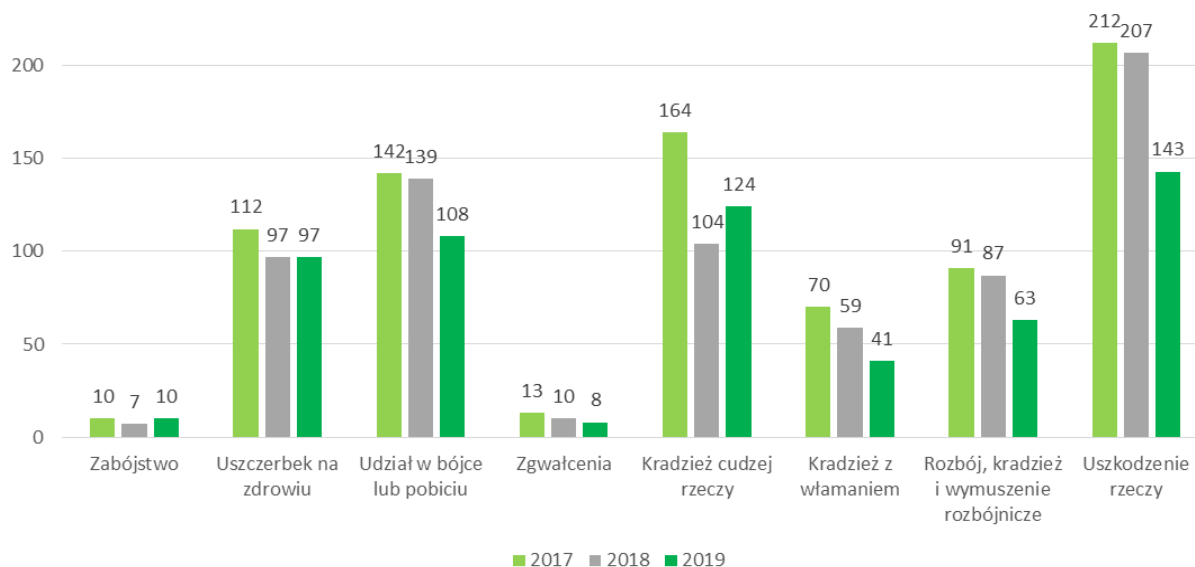
W 2019 roku największy udział osoby nietrzeźwe miały w przestępstwach dotyczących:

- Zabójstw – 42%
- Udziału w bójce lub pobiciu – 26%
- Uszkodzenia rzeczy – 22%
- Uszczerbku na zdrowiu – 22%
- Rozboju kradzieży i wymuszenia rozbójniczego – 17%
- Zgwałceń – 15%

- Kradzieży z włamaniem – 8%
- Kradzieży cudzej rzeczy – 7%

W porównaniu do lat ubiegłych w 2019 r. zanotowano zwiększenie udziału nietrzeźwych w kradzieżach z włamaniem, odnośnie zabójstw i uszczerbku na zdrowiu pozostał na poziomie z 2018 r., w pozostałych kategoriach popełnionych przestępstw udział nietrzeźwych zmniejszył się.

Wykres 2. Liczba sprawców z podziałem na nietrzeźwych podejrzanych w kategoriach przestępstw w latach 2017 - 2019

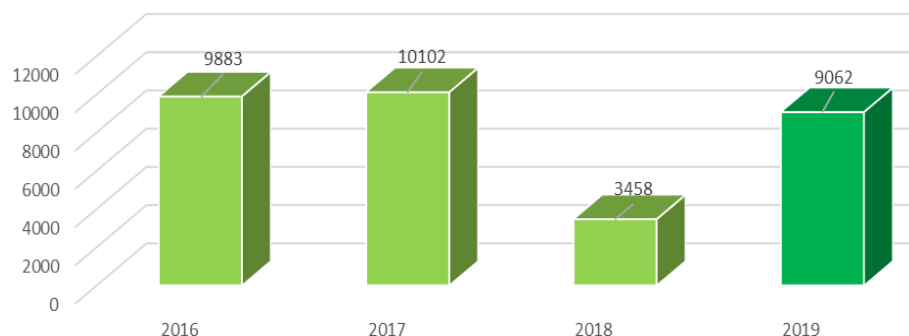

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych statystycznych za lata 2017-2019 przekazanych przez Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie

Policjanci garnizonu małopolskiego realizują działania zmierzające do ograniczania zjawiska jakim jest alkoholizm poprzez organizowanie akcji mających na celu m.in. ujawnianie łamania prawa w zakresie nielegalnej sprzedaży alkoholu, udostępniania czy ułatwiania dostępu do alkoholu osobom nieletnim. Specjaliści ds. nieletnich oraz dzielnicowi prowadzą spotkania i prelekcje z młodzieżą, podczas których Policja uświadamia młodym osobom szkodliwość spożywania alkoholu. Prowadzone są także rozmowy z właścicielami lokali, w których sprzedawany jest alkohol na temat ewentualnych konsekwencji czynów przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości

Z danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie dotyczących liczby kierujących poddanych badaniu na zawartość środka działającego podobnie jak alkohol wynika, że w 2019 r. w porównaniu do roku 2018 r. liczba ta znacząco się zwiększyła, ale w porównaniu do lat 2016-2017 jest na niższym poziomie.

Wykres 3. Liczba kierujących poddanych badaniu na zawartość środka działającego podobnie jak alkohol w latach 2016 – 2019

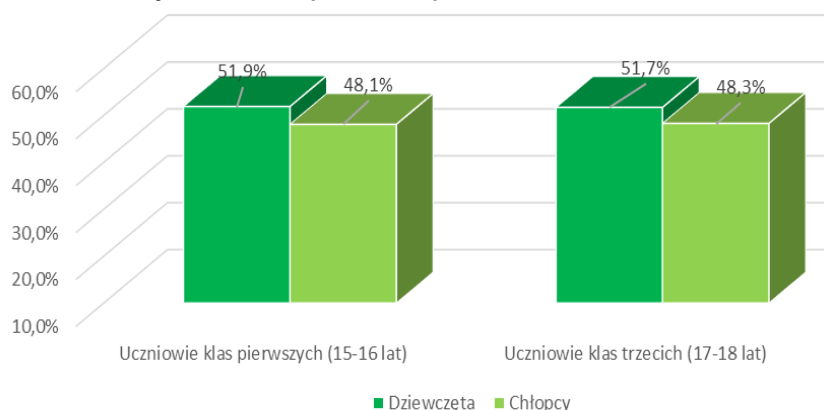
Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych statystycznych za lata 2016 -2019 przekazanych przez Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie

2.2 Spożycie alkoholu przez młodzież

W 2019 roku na zlecenie Województwa Małopolskiego przeprowadzone zostało przez Instytut Psychiatrii i Neurologii audytoryjne badanie ankietowe ESPAD pn.: „Używanie Alkoholu i Narkotyków przez Młodzież Szkolną” zwane w dalszej części „Raport ESPAD 2019”. Badanie dotyczy używania substancji psychoaktywnych (papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy) przez młodzież szkolną, jest realizowane w Polsce co 4 lata i stanowi część międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD).

Badanie ESPAD było realizowane w październiku i listopadzie 2019 roku na próbie reprezentatywnej uczniów pierwszych klas (wiek: 15-16 lat) oraz trzecich klas (wiek 17-18 lat) szkół średnich Województwa Małopolskiego. Badanie przeprowadzono w 112 klasach szkolnych: 56 pierwszych klas i 56 trzecich klas szkół średnich. Zrealizowana próba uczniów Województwa Małopolskiego włączona do analiz liczyła 1425 uczniów pierwszych klas oraz 1267 uczniów trzecich klas szkół średnich. W młodszej kohorcie 51,9% stanowiły dziewczęta, zaś 48,1% chłopcy. W starszej kohorcie było 48,3% chłopców oraz 51,7% dziewcząt –wykres 4.

Wykres 4. Procent badanych uczniów w podziale na płeć i wiek.

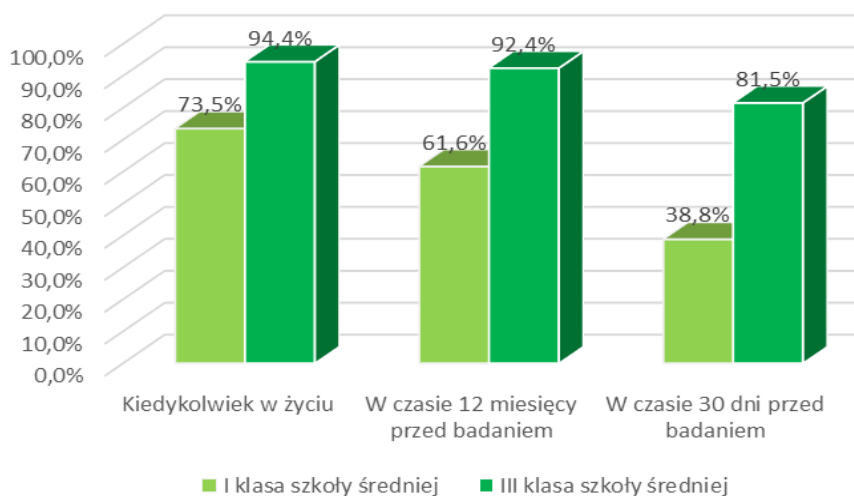
Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników ulokowanych zarówno po stronie popytu, jak i ich podaży wpływających na rozpowszechnienie tych substancji. Podstawowymi pytaniami badawczymi były zatem pytania o liczby młodych ludzi, którzy mieli

doświadczenia z tego typu substancjami oraz o stopień nasilenia tych doświadczeń. Celem badania była również próba identyfikacji i pomiaru czynników wpływających na rozmiary zjawiska, zarówno po stronie popytu jak podaży. W badaniu poruszono zatem takie kwestie, jak dostępność substancji psychoaktywnych, zarówno w wymiarze fizycznym jak psychologicznym, gotowość do podjęcia prób z tymi środkami, przekonania na temat ich szkodliwości, doświadczenia w zakresie problemów związanych z ich używaniem.

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Próby picia ma za sobą 73,5% uczniów klas pierwszych i 94,4% uczniów trzecich klas szkół średnich. W czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem piło jakiegokolwiek napoje alkoholowe 61,6% młodszych uczniów i 92,4% uczniów starszych. Warto zauważyć, że odsetki konsumentów alkoholu, definiowanych jako osoby, które piły jakiegokolwiek napój alkoholowy w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, w przypadku uczniów młodszych nie odbiegają znacznie od odsetków konsumentów stwierdzanych w badaniach na populacji osób dorosłych. Za wskaźnik względnie częstego używania alkoholu przyjęto picie w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Jakiegokolwiek napoje alkoholowe w tym czasie piło 38,8% uczniów z grupy młodszej i 81,5% uczniów z grupy starszej.

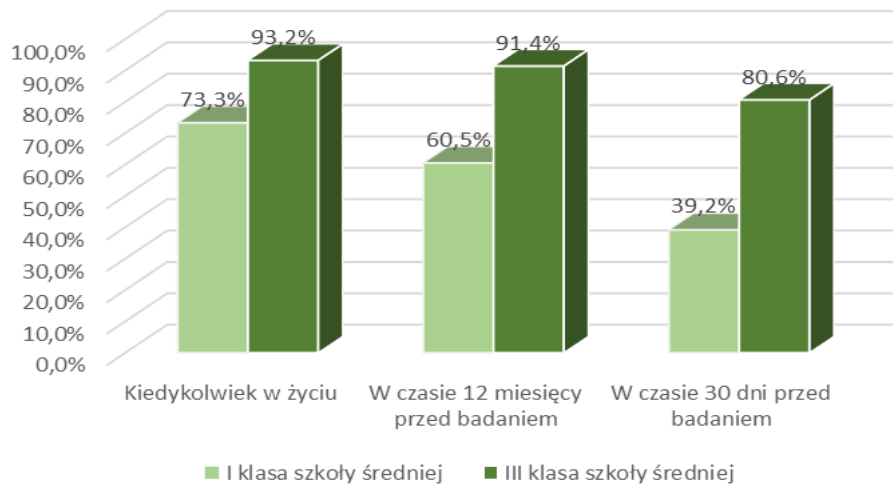
Wykres 5. Picie napojów alkoholowych

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

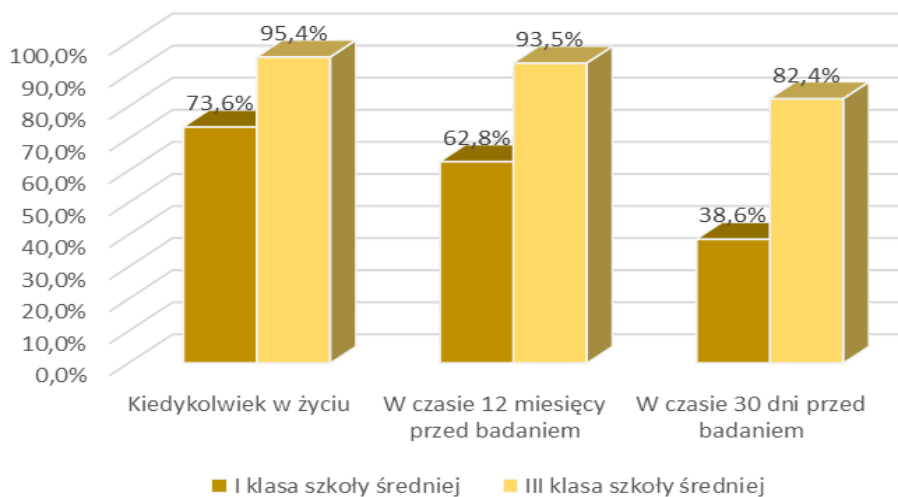
Wyniki badań wskazują, że w żadnej z dwóch grup wiekowych rozpowszechnienie picia alkoholu nie jest zróżnicowane ze względu na płeć.

Wykres 6. Picie napojów alkoholowych wśród chłopców

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

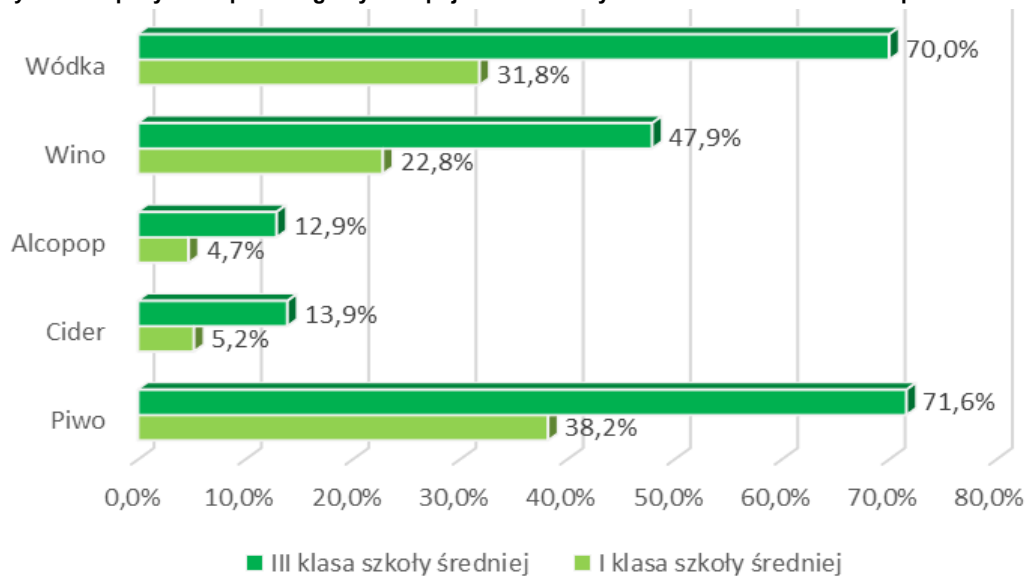
Wykres 7. Picie napojów alkoholowych wśród dziewcząt

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Konsumpcja poszczególnych typów napojów alkoholowych przedstawiona została na przykładzie doświadczeń alkoholowych zebranych w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Wśród uczniów klas pierwszych najwyższy odsetek konsumentów ma piwo 38,2%, na drugim miejscu jest wódka 31,8%, a na trzecim wino 22,8%. Wśród młodzieży klas trzecich odsetek konsumentów piwa i wódki jest niemal identyczny i jest na poziomie 71,6% i 70%, odsetek wina jest znacznie niższy i wynosi 47,9%.

Wykres 8. Spożywanie poszczególnych napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem

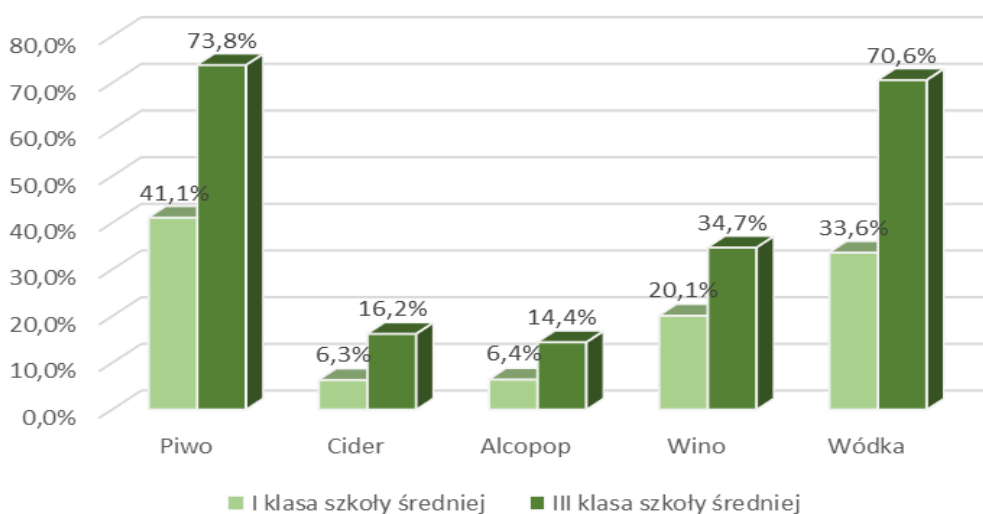

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Dane pokazują, że odsetek pijących alkohol zależy od płci. Związek między spożywaniem alkoholu, a płcią występuje na obu poziomach nauczania. W młodszej kohorcie, zarówno wśród chłopców jak i wśród dziewcząt, na pierwszym miejscu jest piwo, potem wódka i wino. Inaczej jest u dziewcząt w klasach starszych, gdzie odsetek konsumentek wódki jest niemal identyczny z odsetkiem konsumentek wina.

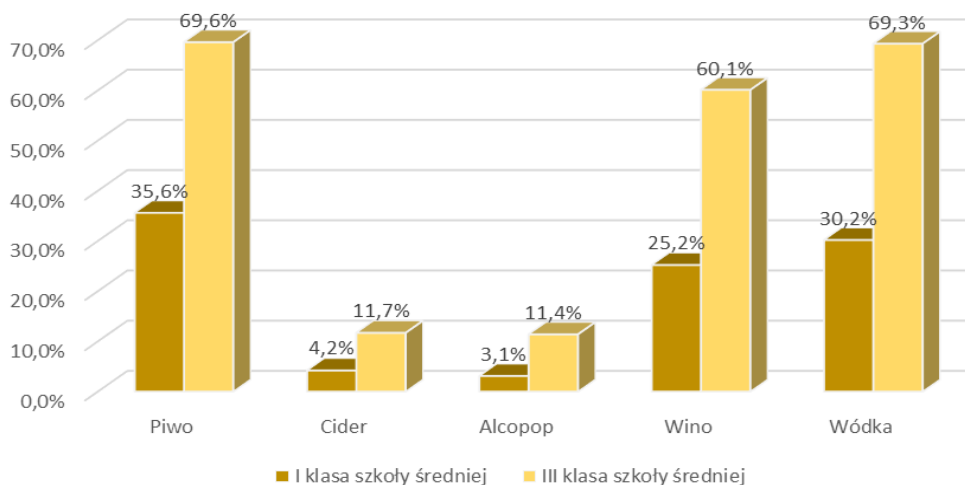
W obu grupach w przypadku piwa i wódki odsetki pijących w czasie ostatnich 30 dni są wyższe wśród chłopców niż wśród dziewcząt lub nie różnią się od siebie, zaś w przypadku wina odwrotnie wyższe odsetki obserwujemy u dziewcząt.

Wykres 9. Spożywanie poszczególnych napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wśród chłopców

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Wykres 10. Spożywanie poszczególnych napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wśród dziewcząt

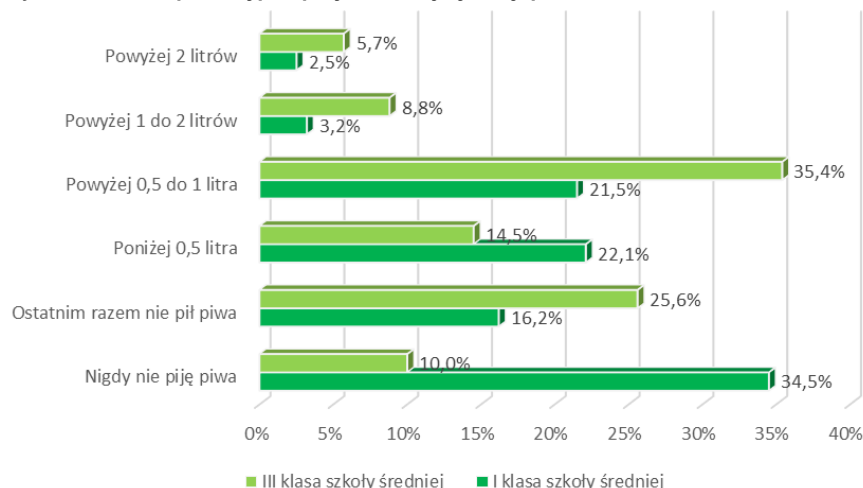

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Wskaźnikiem wielkości konsumpcji przy jednej okazji każdego z napojów alkoholowych było pytanie o ilość wypitą przy ostatniej sytuacji konsumpcji tych trunków. Wielkości spożycia przy jednej okazji piwa, wina i wódki oraz cydru i alkopopu są silnie zróżnicowane, zarówno wśród uczniów klas trzecich jak i klas pierwszych szkół średnich.

Typową ilością piwa konsumowaną przy jednej okazji przez uczniów młodszych jest poniżej 0,5 litra (22,1%) lub od 0,5 litra do litra (21,5%). W klasach starszych najczęściej pije się między 0,5 litra, a 1 litrem tego napoju (35,4%).

Wykres 11. Ilość piwa wypita przy ostatniej sytuacji picia alkoholu

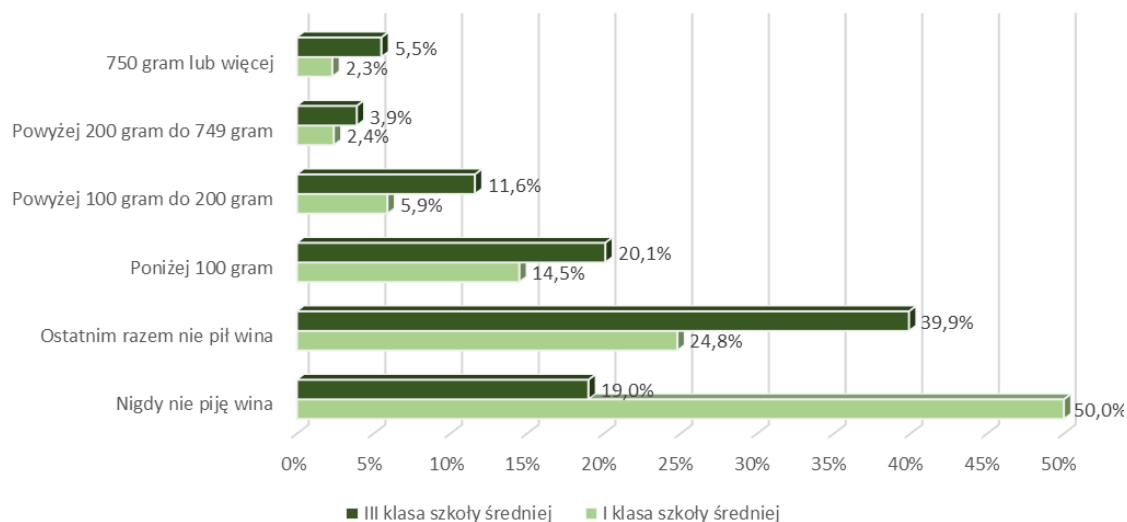

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Mniej informacji mamy o wielkości spożycia wina i wódki jednorazowo, bowiem znacznie mniej badanych wybiera te trunki i wskazuje, że piło je w ostatnim czasie. Wyniki pokazują jednak wyraźnie odmienny charakter tych dwóch napojów. W młodszej grupie wiekowej najliczniejsze grupy badanych nie spożywały nigdy wina – 50% lub ostatnim razem nie piła

wina 24,8%, a najmniejsze ilości wina (poniżej 100 gram) – 14,5%. W starszej grupie wiekowej 19% uczniów nie spożywało nigdy wina, 39,9% uczniów nie spożywało wina przy ostatniej sytuacji picia alkoholu, a, 20,1% starszych uczniów wypilo poniżej 100 gram wina.

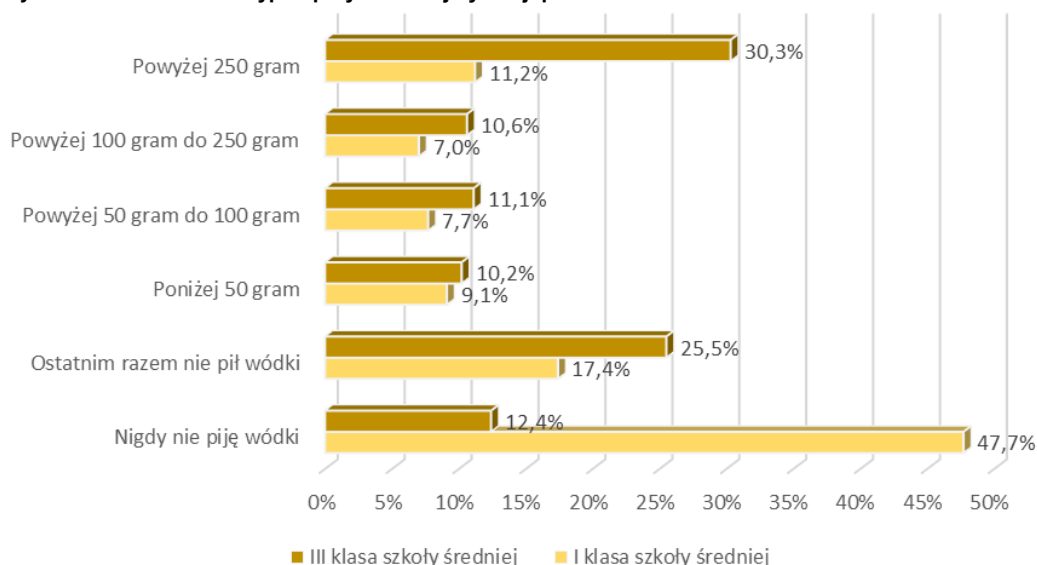
Wykres 12. Ilość wina wypita przy ostatniej sytuacji picia alkoholu

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

W młodym pokoleniu, podobnie jak wśród dorosłych, wino i wódka zdają się pełnić inne funkcje. Picie wina ma wyraźnie bardziej symboliczny charakter, stąd wystarczają mniejsze ilości. Wódka zaś służy głównie jako intoksykant, stąd pije się jej więcej. Z badania wynika, że w młodszej grupie wiekowej 47,7% uczniów nigdy nie spożywało wódki, a 17,4% nie spożywało jej przy ostatniej sytuacji picia alkoholu. Najlichniesza grupa badanych – 11,2% spożywała największe ilości wódki (powyżej 250 gram). W starszej grupie wiekowej – 25,5% uczniów nie spożywało wódki przy ostatniej sytuacji picia alkoholu. Z badania wynika, że 30,3% ankietowanych spożywało powyżej 250 gram tego napoju.

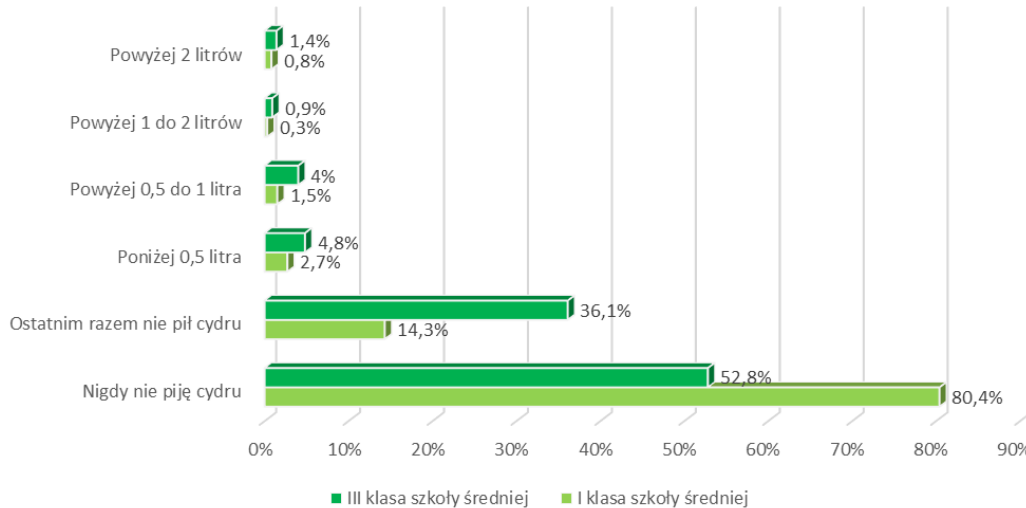
Wykres 13. Ilość wódki wypita przy ostatniej sytuacji picia alkoholu

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Najmniej informacji zebrano na temat cydru i alkopopów. Tylko nieliczni uczniowie wybierali ten rodzaj trunków. Napoje te nie zdobyły sobie dużej popularności i pite są raczej w niewielkich ilościach. Z badania wynika, że 80,4% młodszych uczniów i 52,8% starszych uczniów nigdy nie piło cydru. Do spożywania cydru ostatnim razem przyznało się 14,3% pierwszoklasistów oraz 36,1% trzecioklasistów. Spożycie poniżej 0,5 litra zadeklarowało 2,7% uczniów klas pierwszych i 4,8% uczniów klas trzecich.

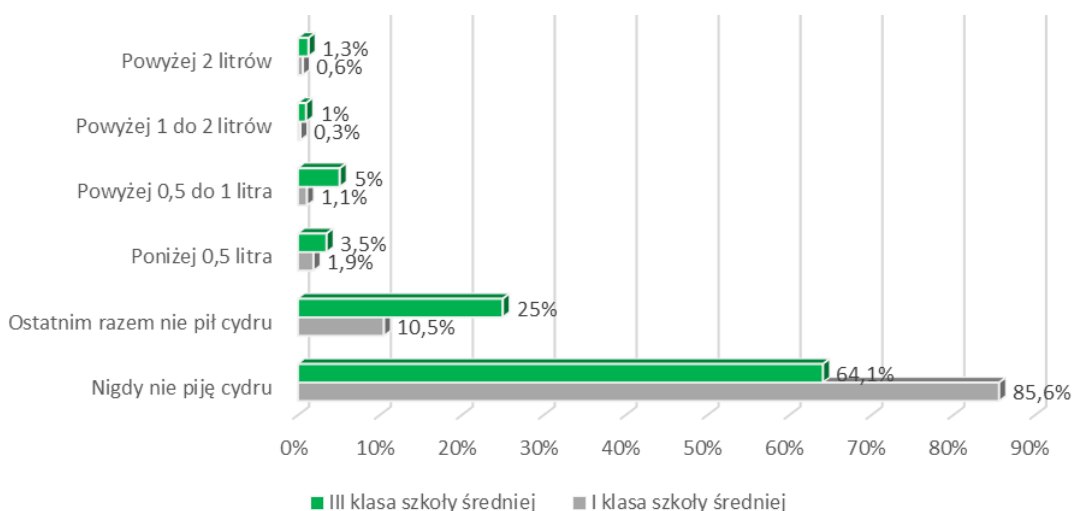
Wykres 14. Ilość cydru wypita przy ostatniej sytuacji picia alkoholu

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Ilość alkopopu wypita podczas ostatniej okazji picia alkoholu, przedstawia się podobnie jak w przypadku wypitego cydru – 85,6% pierwszoklasistów i 64,1% trzecioklasistów nie piło alcopopu. Picie alcopopu ostatnim razem zadeklarowało 10,5% młodszych uczniów oraz 25% starszych uczniów. Do spożycia poniżej 0,5 litra przyznało się 1,9% uczniów klas pierwszych oraz 3,5% uczniów klas trzecich.

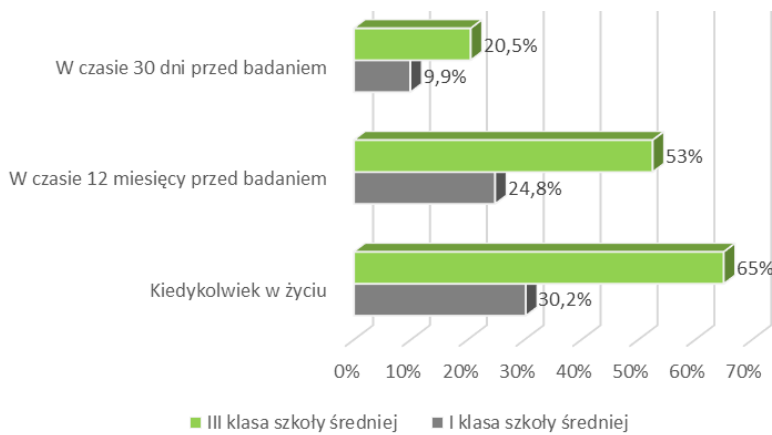
Wykres 15. Ilość alcopopu wypita przy ostatniej sytuacji picia alkoholu

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Szczególnie niebezpieczne dla zdrowia młodego człowieka, jak również dla porządku publicznego, jest picie alkoholu w znacznych ilościach, a szczególnie prowadzących do przekroczenia progu nietrzeźwości. Kwestię nietrzeźwości badano przy użyciu pytania, w którym nietrzeźwość została zdefiniowana poprzez wskaźniki behawioralne mówiące o utracie kontroli nad własnym zachowaniem (zataczanie się, bełkotanie, utrata pamięci). Z badania wynika, że blisko jedna trzecia (30,2%) uczniów z młodszej kohorty i prawie dwie trzecie (65,0%) badanych ze starszej kohorty ma za sobą doświadczenie silnego upicia się. Stanu silnego upojenia alkoholem doświadczyło chociaż raz w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem 24,8% piętnasto-szesnastolatków oraz 52,5% uczniów ze starszej grupy. W czasie ostatnich 30 dni w stanie silnego upicia się było 9,9% uczniów pierwszych klas i 20,5% uczniów klas trzecich.

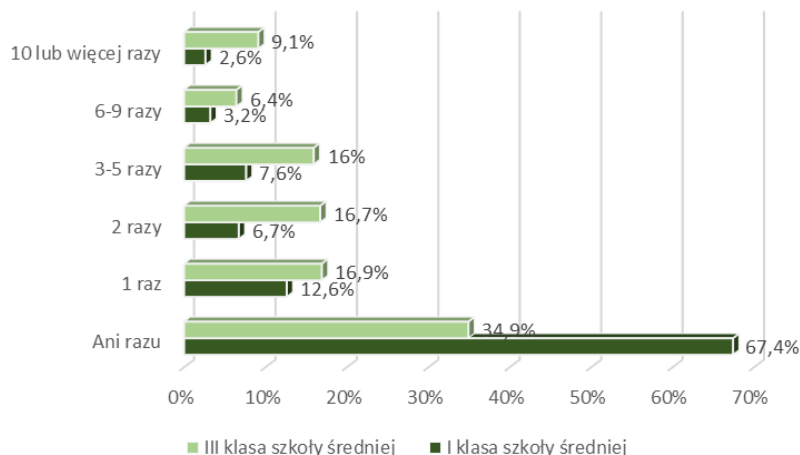
Wykres 16. Silne upicie się tzn. wypicie tyle, żeby np. zataczać się, bełkotać, nie pamiętać co się działo.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Niezależnie od samooceny badanych w kwestii upicia się, w badaniu przyjęto także obiektywną miarę nadmiernego spożycia przy jednej okazji. Taką miarą było wypicie co najmniej 5 drinków przy jednej okazji. W Województwie Małopolskim 32,6% pierwszoklasistów deklaroowało wypicie co najmniej 5 drinków przy jednej okazji. W starszej kohorcie odsetek ten wynosił 65,1%. Warto zauważyć, że w województwie w młodszej grupie 13,4% badanych wypijało ponad 5 drinków przy jednej okazji, co najmniej, co dziesięć dni. W starszej grupie takich uczniów było 31,4%.

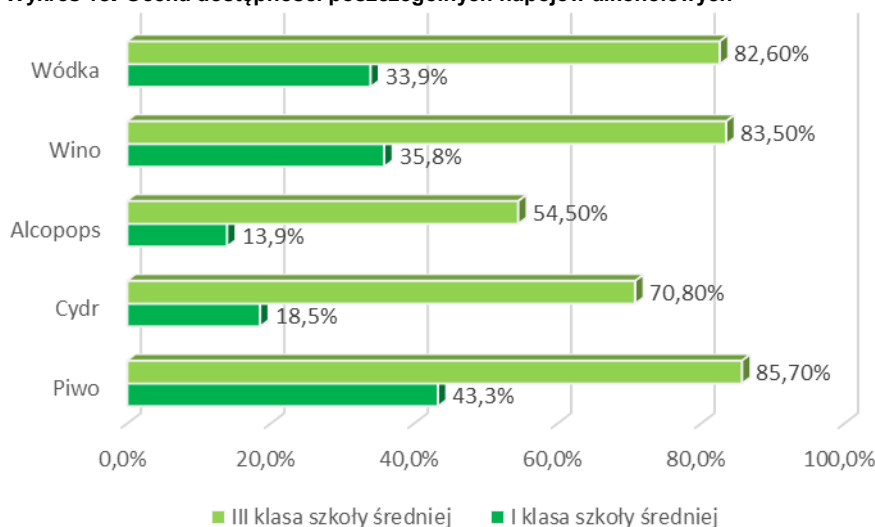
Wykres 17. Picie nadmierne w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z „Raportu z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim w 2019 roku – ESPAD”.

Dostępność poszczególnych substancji psychoaktywnych została zbadana w oparciu o oszacowanie respondentów, na ile trudne byłoby dla nich zdobycie każdej z nich, gdyby tego chcieli. W ocenach respondentów poziom dostępności napojów alkoholowych jest wysoki. Uczniowie pierwszych klas szkół średnich, a więc młodzież w wieku 15-16 lat, uznali za bardzo łatwe do zdobycia: piwo – 43,3%, wino – 35,8% i wódkę – 33,9%. Dostępność poszczególnych napojów alkoholowych w ocenach trzecioklasistów jest znacznie wyższa, co nie powinno dziwić, bowiem badany ze starszej grupy do pełnoletniości niewiele brakuje, a niektórzy już ją osiągnęli. Zgodnie z oczekiwaniami odsetki deklarujących łatwy dostęp największe są w przypadku piwa - 85,7%, wina – 83,5%, a najmniejsze w przypadku wódki – 82,6%.

Wykres 18. Ocena dostępności poszczególnych napojów alkoholowych

Młodzież małopolska wedle wyników badania zrealizowanego w 2019 r. jest nadal silnie zagrożona przez legalne substancje psychoaktywne takie jak alkohol. Rozpowszechnienie picia alkoholu wśród badanych, zwłaszcza w młodszej kohorcie, nie spełnia postulatów abstynencyjnego paradygmatu profilaktyki adresowanej do niepełnoletnich. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych powinno zatem stanowić bezwzględny priorytet. Wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych w opiniach uczniów młodszych skłania do zwrócenia bacznej uwagi na kwestie sprzedaży alkoholu niepełnoletnim. Pierwszoklasiści w znacznym odsetku raportują dokonywanie zakupów napojów alkoholowych, mimo swojego młodego wieku. Wzmocnienie działań kontrolnych w tym zakresie wydaje się koniecznym uzupełnieniem działań profilaktycznych skierowanych na ograniczanie popytu na napoje alkoholowe wśród młodzieży. Kontrola sprzedaży alkoholu ze względu na wiek nabywcy jest szczególnie trudna w warunkach tak silnie - jak w Polsce - rozbudowanej sieci sprzedaży napojów alkoholowych. Redukcja w tym obszarze mogłaby wydatnie pomóc w ograniczeniu picia również wśród młodzieży.

3. Finansowanie programu

3.1 Zadania finansowane ze środków budżetu województwa

W 2019 roku Marszałek Województwa wydał 80 zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa, 74 zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa, 15 decyzji wprowadzających zmiany w wydanych zezwoleniach. Łącznie uzyskano 2 174 750,00 zł dochodów. Niewykorzystane środki pieniężne oraz zwiększenie w danym roku dochodów w budżecie z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi przeznaczonych na realizację zadań Samorządu Województwa Małopolskiego przechodzą na kolejny rok budżetowy.

Samorząd Województwa w 2019 roku **na realizację zadań bieżących wydał łącznie z tzw. „korkowego” 1 321 540,47 zł** (w tym 664 741,67 zł z rozdziału 85153 – zwalczanie narkomanii oraz 656 798,80 zł z rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi), **a także 177 281,00 zł ze środków budżetu województwa**, co dało łączną kwotę **1 498 821,47 zł** – tabela 2.

Tabela 2. Zadania zrealizowane ze środków budżetu województwa oraz tzw. „korkowego” w 2019 roku.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość zadania w zł	Wydatkowana kwota w zł z rozdziału 85153 (zwalczanie narkomanii)	Wydatkowana kwota w zł z rozdziału 85154 (przeciwdziałanie alkoholizmowi)	Środki z budżetu województwa
1.	Dofinansowanie zadań realizowanych przez Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego	196 390,00	166 390,00	30 000,00	-
2.	Dofinansowanie zadań pozaleczniczych realizowanych przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie	217 944,00	-	217 944,00	-
3.	Konkurs ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego pn.: „Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym w 2019 r.”	710 109,80	399 577,00	310 532,80	-
4.	Mały Grant pn.: „Małopolski MOTOWEEK Słomniki – bezpieczeństwo na drodze” realizowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Słomniki	5 000,00	-	-	5 000,00
5.	2-dniowa Narada Pełnomocników Gminnych ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom	18 144,00	9 072,00	9 072,00	-
6.	Spotkanie Małopolskiej Rady ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom	383,00	-	-	383,00
7.	Remont oraz zakup niezbędnego sprzętu dla Centrum Terapii Uzależnień oraz oddziału dziennego CTU w Gorlicach	56 452,67	28 452,67	28 000,00	-
8.	Emisja i produkcja materiałów edukacyjno-informacyjnych z TVP Kraków	120 000,00	60 000,00	60 000,00	-
9.	Współorganizacja z Ekspertem Wojewódzkim ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego i Wojewódzką	2 555,00	1 250,00	1 250,00	55,00

	Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie konferencji pn. „Edukacja o zagrożeniach wynikających z używania nowych substancji psychoaktywnych (NSP) – propozycja działań edukacyjnych”				
10.	Współorganizacja z WOTUW oraz Kuratorium Oświat w Krakowie konferencji pn. „Wychowanie do wolności – jak uchronić uczniów przed uzależnieniami?”	5 045,00	-	-	5 045,00
11.	Realizacja projektu „Zagrożenia w sieci - profilaktyka, reagowanie”	166 798,00	-	-	166 798,00
SUMA		1 498 821,47	664 741,67	656 798,80	177 281,00

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM.

Zaplanowane zadania na 2019 r. w ramach *Małopolskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020* zostały w całości zrealizowane, a wykonanie finansowe zadań wyniosło 93,4%.

3.2 Środki finansowe przeznaczone przez samorządy gminne w województwie małopolskim na realizację gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych

Gminy z terenu województwa małopolskiego są zobligowane do podejmowania zadań w tym zakresie zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wykonują większość zadań w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym. Gminy dysponują własnymi środkami finansowymi z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych w miejscu (np. restauracje, kluby, puby, bary) oraz poza miejscem sprzedaży (sklepy branżowe, samoobsługowe, placówki handlowe, wydzielone stoiska) oraz zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć a także jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wyżej wymienione środki pieniężne są wydatkowane w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Tabela 3 przedstawia działania oraz środki przeznaczone przez gminy w ramach gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych (z wyróżnieniem na kolor, w których wydatkowano najwięcej środków pieniężnych).¹

Tabela 3. Działania oraz środki finansowe przeznaczone przez gminy województwa małopolskiego w 2019 r. w ramach gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych

Lp.	Kategoria wydatków	2019 rok (kwota w zł)
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, w tym m.in.:	3 582 533,11
1a.	Zakup świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia uzależnienia od alkoholu	3 088 352,90
1b.	Finansowanie programów zdrowotnych w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu	181 939,00

¹ Dane uzyskane z ankiet PARPA G1- Profilaktyka i Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w Polsce w samorządach gminnych za rok 2019r.

1c.	Finansowanie zajęć ponadetatowych prowadzonych przez pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu	36 215,15
1d.	Doposażenie placówek lecznictwa od alkoholu	4 196,10
1e.	Dofinansowanie dojazdu osób uzależnionych na terapię do placówek leczenia uzależnienia od alkoholu	21 802,00
1f.	Dofinansowanie szkoleń dla pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu	40 215,00
1g.	Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu	6 000,00
2.	Funkcjonowanie punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym	3 366 212,77
3.	Działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	1 910 003,99
4.	Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych **	732 327,80
5	Realizacja innych niż rekomendowane programów profilaktycznych, w tym:	3 500 538,94
5a	Realizacja innych programów profilaktycznych z obszaru profilaktyki uniwersalnej	3 357 022,71
5b	Realizacja innych programów profilaktycznych z obszaru profilaktyki selektywnej dla młodzieży z grup ryzyka	76 809,10
5c	Realizacja innych programów profilaktycznych z obszaru profilaktyki wskazującej	66 707,13
6	Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych	10 624 829,56
7.	Inne formy działań profilaktycznych, w tym m.in.: ***	7 421 889,01
7a	Jednorazowe prelekcje/pogadanki	383 422,79
7b	Spektakle profilaktyczne	318 152,09
7c	Festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	1 276 816,35
7d	Imprezy sportowe	4 792 831,89
7e	Konkursy plastyczne, literackie, muzyczne itp.	650 665,89
8.	Dofinansowanie działalności miejsc pomocy/ placówek specjalistycznych z programem socjoterapeutycznym/ placówek opiekuńczych z programem wychowawczym/ miejsc pracy podwórkowej	18 092 062,45
9.	Kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	274 839,34
10	Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych	2 959 351,84
11.	Działania z zakresu dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	1 698 914,05
12	Szkolenia dla przedstawicieli różnych służb i działania edukacyjne w zakresie profilaktyki FASD	50 281,00
13.	Funkcjonowanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	6 087 288,81
14.	Realizacja innych szkoleń	140 573,13
15.	Działania z zakresu edukacji publicznej dot. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	783 095,50
16.	Izby wytrzeźwień	209 095,00

17.	Zajęcia reintegracji zawodowej i społecznej prowadzone w Centrach Integracji Społecznej	670 265,00
18.	Kluby Integracji Społecznej	27 533,38
19.	Budowa/modernizacja miejsc, w których odbywają się pozalekcyjne zajęcia sportowe	3 630 075,93
20.	Wydatki na działanie grup/stowarzyszeń abstynenckich	881 016,52
21.	Przeprowadzenie badań naukowych, sondaży, opinii, diagnoz lub ekspertyz	69 010,00
22.	Funkcjonowanie telefonu zaufania ze środków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	408 449,20
23.	Szkolenia i warsztaty dla rodziców	104 754,40
24.	Szkolenia /warsztaty dla nauczycieli/wychowawców w obszarze profilaktyki problemowej	159 164,20

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie zestawienia statystycznego PARPA pn. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych w Polsce w samorządach gminnych w 2019r.

** Obecnie w elektronicznej bazie rekomendowanych programów w obszarze *promocja zdrowia psychicznego* figuruje 5 programów; w obszarze profilaktyka uniwersalna – 14 programów; w obszarze profilaktyka selektywna – 9 programów; w obszarze profilaktyka wskazująca - 3 programy. Rekomendacja jest udzielana łącznie przez wszystkie instytucje odpowiedzialne za wdrażanie systemu rekomendacji tj.: Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii oraz Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

*** (np. jednorazowe prelekcje/pogadanki, spektakle profilaktyczne, festyny/imprezy plenerowe poza sportowymi, konkursy (plastyczne/literackie/muzyczne), imprezy sportowe

Podsumowując, gminy najwięcej środków pieniężnych pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczyły na następujące działania:

- a) profilaktykę uzależnień przeznaczoną dla dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie placówek wsparcia dziennego (światlic), pozalekcyjnych zajęć sportowych, kolonii, obozów, realizację innych niż rekomendowanych programów profilaktycznych oraz pozostałych oddziaływań profilaktycznych, w tym działań z zakresu edukacji publicznej,
- b) pomoc osobom uzależnionym poprzez dofinansowanie punktów konsultacyjnych, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych (tj. w szczególności finansowanie programów zdrowotnych w placówkach, zakup świadczeń zdrowotnych, dofinansowanie etatu, szkoleń pracownika oraz zajęć ponadetatowych terapeutów uzależnień, dofinansowanie dojazdu osób uzależnionych na terapię, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów).
- c) inne działania dotyczące: funkcjonowania gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (organizowanie i dofinansowanie szkoleń dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym dotyczących procedury „Niebieskiej Karty”, finansowanie zatrudnienia osób w placówkach pomagającym osobom doznającym przemocy w rodzinie, finansowanie istniejących placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie), budowania/modernizacji miejsc, w których odbywają się pozalekcyjne zajęcia sportowe.

Uszczegółowiając powyższe dane, zgodnie z zestawieniem statystycznym opracowanym przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za rok 2019 (PARPA-G1), dostępnym na stronie http://www.parpa.pl/images/file/zestawienia_2019.pdf maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży uchwalona przez gminy na terenie województwa w Polsce w 2019 roku wyniosła 16 067, tymczasem faktyczna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych wyniosła 11 210. Liczba mieszkańców w województwie w 2019 r. przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% wyniosła 381. W 104 gminach zostało prowadzonych 1 725 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych. 56 gminy zorganizowało 102 szkolenia dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców, w których łącznie uczestniczyło 1 252 osoby. PARPA dostrzega, że wciąż mało gmin podejmuje działania na rzecz szkoleń dla personelu medycznego jak i nie medycznego z zakresu wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji, która jest w stanie zapobiec dalszym niekorzystnym następstwom picia u osób, które ich doświadczają. Ponadto w Małopolsce zatrzymano 7 401 osób do izb wytrzeźwień, w tym 6 550 stanowili mężczyźni, a 858 stanowiły kobiety. Z kolei do izb wytrzeźwień w innych placówkach utworzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego zatrzymano 4 590 klientów, w większości mężczyzn.

Wg statystyk PARPA, w Małopolsce gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach grup roboczych udzieliły pomocy 2 870 rodzinom w których występuje problem przemocy, w tym było 2 359 osób doznających przemocy, a 2 200 stosowało przemoc. Ponadto odnotowano 820 świadków przemocy w rodzinie. 37 gmin uruchomiło 241 procedur Niebieskiej Karty.

Istotną kwestię stanowiły również działania gmin wobec nietrzeźwych kierowców. Wg PARPA- G1, w 2019 r. 115 gmin podjęło działania na rzecz ww. działań, tj. prowadzono edukację społeczną na temat bezpieczeństwa na drogach (poprzez wydawanie ulotek, plakatów, udział w kampaniach lokalnych na rzecz bezpieczeństwa na drogach), współpracowano z Policją w ramach policyjnych akcji (np. Akcja Trzeźwy poranek, Akcja Znicz itp.). Ponadto Policja informowała gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych o powtarzających się przypadkach kierowania pojazdami przez nietrzeźwych kierowców, prowadzono program (korekcyjny) dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości, włączano do programów szkolenia kandydatów na kierowców problematyki alkoholowej szczególnie w postaci specjalnych programów o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym.

Szczegółowe informacje na temat danych statystycznych z gmin znajdują się w corocznych opracowaniach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), dostępnych na stronie internetowej pod linkiem:

<http://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki>.

3.3 Zasoby instytucjonalne oraz kontraktowanie świadczeń w obszarze uzależnień od alkoholu

W 2019 roku Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia przeznaczył łączną kwotę **44 051 736,59** zł na leczenie uzależnień od substancji psychoaktywnych w województwie małopolskim. Przeznaczone środki zostały podzielone na: leczenie ambulatoryjne –11 744 204,19 zł, leczenie dzienne – 3 587 946,90 zł oraz

lecznictwo stacjonarne – 28 719 585,50 zł. W 2019 roku liczba poradni działających w zakresie leczenia uzależnień wynosiła 57. W poradniach leczonych ogółem było 15 884 pacjentów. W omawianym okresie w województwie małopolskim było 214 miejsc pobytu dziennego dla osób uzależnionych, w których leczonych było 1033 pacjentów. Liczba łóżek w oddziałach/ośrodkach stacjonarnych wynosiła 495, z których skorzystało łącznie 6 128 pacjentów. Z uwagi na fakt, że uzależnienia od alkoholu oraz środków psychoaktywnych często współwystępują u tych samych pacjentów prezentowane zestawienie dotyczy wszystkich kontraktowanych w tym zakresie świadczeń. Ujęcie to umożliwia spojrzenie na skalę środków przeznaczanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia na leczenie osób uzależnionych w Małopolsce – tabela 4, 5 i 6.

Tabela 4. Lecznictwo ambulatoryjne w zakresie leczenia uzależnień w województwie małopolskim w 2019 r.

Lp.	Zakres świadczeń	Wartość kontraktów w złotych	Liczba poradni	Liczba pacjentów
1.	Poradnia leczenia uzależnień	7 454 719,12	37	11 204
2.	Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu	2 193 162,75	12	2 925
3.	Poradnia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży	277 596,00	2	218
4.	Poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol	1 059 679,52	5	1 446
5.	Program Leczenia Substytucyjnego – program metadonowy	759 046,80	1	91
SUMA		11 744 204,19	57	15 884

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Tabela 5. Lecznictwo dzienne w zakresie leczenia uzależnień w województwie małopolskim w 2019 r.

Lp.	Zakres świadczeń	Wartość kontraktów w złotych	Liczba placówek	Liczba miejsc pobytu dziennego	Liczba pacjentów
1.	Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu	2 166 414,00	10	138	655
2.	Świadczenia dzienne leczenia uzależnień	1 421 532,90	5	76	378
SUMA		3 587 946,90	15	214	1033

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Tabela 6. Lecznictwo stacjonarne w zakresie leczenia uzależnień w województwie małopolskim w 2019 r.

Lp.	Zakres świadczeń	Wartość kontraktów w złotych	Liczba placówek	Liczba łóżek	Liczba pacjentów
1.	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	6 923 241,50	4	103	2 817

Lp.	Zakres świadczeń	Wartość kontraktów w złotych	Liczba placówek	Liczba łóżek	Liczba pacjentów
2.	Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)	1 640 991,00	2	27	534
3.	Leczenie uzależnień stacjonarne	5 173 014,00	2	93	744
4.	Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu	8 926 016,00	2	162	1 582
5.	Krótkoterminowe świadczenia terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych	3 162 285,00	2	65	267
6.	Świadczenia rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi innymi zaburzeniami psychicznymi głównie psychotycznymi (podwójna diagnoza)	2 894 038,00	1	45	184
SUMA		28 719 585,50	13	495	6128

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Dodatkowo poniżej zaprezentowano podział całego kontraktu wynoszącego 44 051 736,59 zł na poszczególne powiaty województwa małopolskiego – tabela 7.

Tabela 7. Środki finansowe przekazane przez NFZ na leczenie uzależnień w poszczególnych powiatach województwa małopolskiego w 2019 r.

Lp.	Powiat	Środki finansowe w złotych			Suma w złotych
		Leczenie ambulatoryjne	Lecznictwo dzienne	Lecznictwo stacjonarne	
1.	bocheński	278 251,92	0	0	278 251,92
2.	brzeski	201 075,80	195 404,00	0	396 479,80
3.	chrzanowski	354 328,80	0	0	354 328,80
4.	dąbrowski	0	0	0	0
5.	gorlicki	657 191,30	217 289,60	1 204 671,00	2 079 151,90
6.	krakowski	97 566,50	207 204,00	0	304 770,50
7.	limanowski	173 245,90	0	0	173 245,90
8.	miechowski	70 425,50	0	0	70 425,50
9.	myślenicki	160 513,70	133 042,00	0	293 555,70
10.	nowosądecki	50 497,20	0	0	50 497,20
11.	nowotarski	95 757,10	343 495,70	2 851 568,00	3 290 820,80
12.	olkuski	101 069,10	0	0	101 069,10
13.	oświęcimski	736 601,00	360 668,00	0	1 097 269,00
14.	proszowicki	0	0	0	0
15.	suski	122 043,20	0	0	122 043,20
16.	tarnowski	287 800,75	0	0	287 800,55
17.	tatrzański	326 953,60	0	0	326 953,60
18.	wadowicki	227 244,00	302 017,50	6 068 551,00	6 597 812,50

Lp.	Powiat	Środki finansowe w złotych			Suma w złotych
		Leczenie ambulatoryjne	Lecznictwo dzienne	Lecznictwo stacjonarne	
19.	wielicki	50 467,32	0	0	50 467,32
20.	m. Kraków	6 358 729,47	1 156 690,80	15 146 119,50	22 661 539,77
21.	m. Nowy Sącz	669 772,20	288 631,20	0	958 403,40
22.	m. Tarnów	566 524,80	383 504,10	3 448 676,00	4 398 704,90
SUMA		11 744 204,19	3 587 946,90	28 719 585,50	44 051 736,59

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W Województwie Małopolskim pod koniec roku 2019 r. w trybie stacjonarnym funkcjonowały (tabela 6 i mapa 2):

- ✓ 4 oddziały detoksykacyjne (M. Kraków, powiat wadowicki, nowotarski i gorlicki),
- ✓ 2 oddziały terapii uzależnienia od alkoholu (powiat wadowicki, powiat nowotarski),
- ✓ 1 oddział rehabilitacyjny dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychicznymi (M. Kraków),
- ✓ 2 oddziały leczenia uzależnień i współuzależnienia (M. Kraków M. Tarnów).

Ponadto w trybie ambulatoryjnym w województwie funkcjonowało (mapa 3):

- ✓ 14 dziennych oddziałów terapii uzależnień od alkoholu (M. Kraków: 4, oświęcimski: 2, wadowicki: 1, brzeski 1, M. Tarnów: 1, M. Nowy Sącz: 1, nowotarski: 1, krakowski: 1, gorlicki: 1, myślenicki: 1),
- ✓ 10 poradni i przychodni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia (M. Kraków: 4, oświęcimski: 1, bocheński: 1, tarnowski: 1, gorlicki: 1, wadowicki: 2,
- ✓ 39 poradni leczenia uzależnień (M. Kraków: 14, bocheński: 1, brzeski: 1, chrzanowski: 3, krakowski: 1, gorlicki: 1, limanowski: 1, myślenicki: 2, M. Nowy Sącz: 1, nowosądecki: 1, nowotarski: 1, olkuski: 1, oświęcimski: 3, suski: 1, M. Tarnów: 1, tarnowski: 1, tatrzański: 2, wielicki: 2, miechowski: 1,
- ✓ 2 poradnie terapii uzależnień od alkoholu dla dzieci i młodzieży (M. Kraków: 1, M. Nowy Sącz: 1).

Tabela 8. Działalność publicznych zakładów opieki zdrowotnej w zakresie stacjonarnych oddziałów leczenia uzależnień w województwie małopolskim w 2019 r.

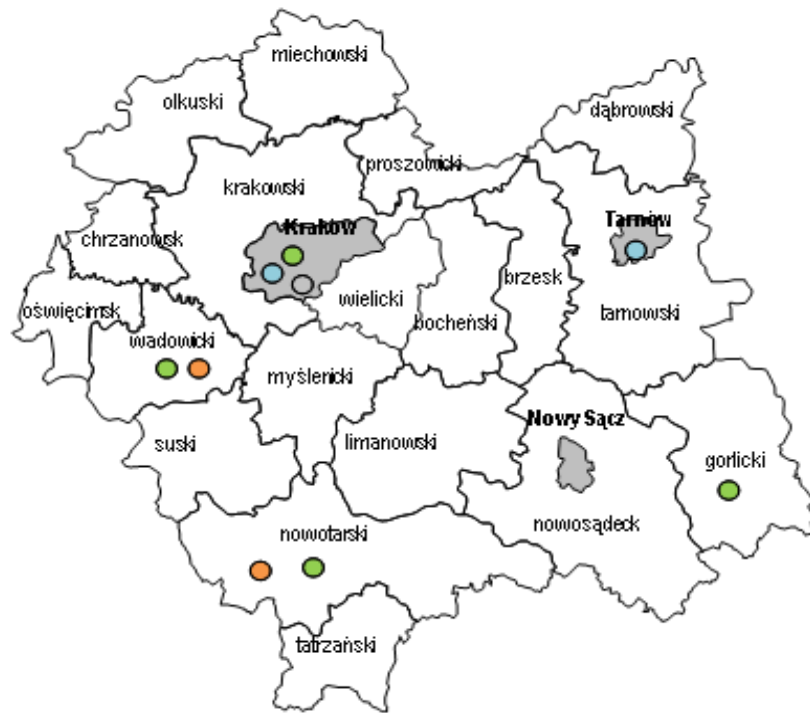
Lp	Nazwa szpitala	Oddział	Liczba łóżek stan na 31.12. 2019 r.	Leczeni w 2019	Osobodni leczenia w 2019 r.	śr. okres pobytu chorego (w dniach)	% obłożenia
1.	Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie	Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia	62	515	23252	45,1	103%
2.	Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	Detoksykacyjny	28	820	9728	11,9	95%
3.	Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	Leczenia Uzależnień	31	273	11573	42,4	102%

Lp	Nazwa szpitala	Oddział	Liczba łóżek stan na 31.12. 2019 r.	Leczeni w 2019	Osobodni leczenia w 2019 r.	śr. okres pobytu chorego (w dniach)	% obłożenia
4.	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie	Detoksykacyjny	30	918	11278	12,3	103%
5.	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie	Terapii Uzależnionych od Alkoholu (w tym osób z innymi dysfunkcjami)	92	943	33164	35,2	99%
6.	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie (oddział działa od 28 grudnia 2015 r.)	Oddział Rehabilitacji dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych ze Współistniejącymi Zaburzeniami Psychicznymi	45	202	15056	74,5	92%
7.	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	Detoksykacyjny	30	875	10096	11,5	92%
8.	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	Terapii Uzależnienia od Alkoholu	70	775	25524	32,9	100%
9.	Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	Detoksykacyjny	15	632	5 313	8,4	97%

Źródło: opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych – na podstawie danych z jednostek ochrony zdrowia.

W 2019 r. w wojewódzkie podmioty lecznicze posiadały 329 łóżek w stacjonarnych oddziałach leczenia uzależnień, co stanowiło 81 % wszystkich łóżek w tym zakresie w publicznych zakładach opieki zdrowotnej.

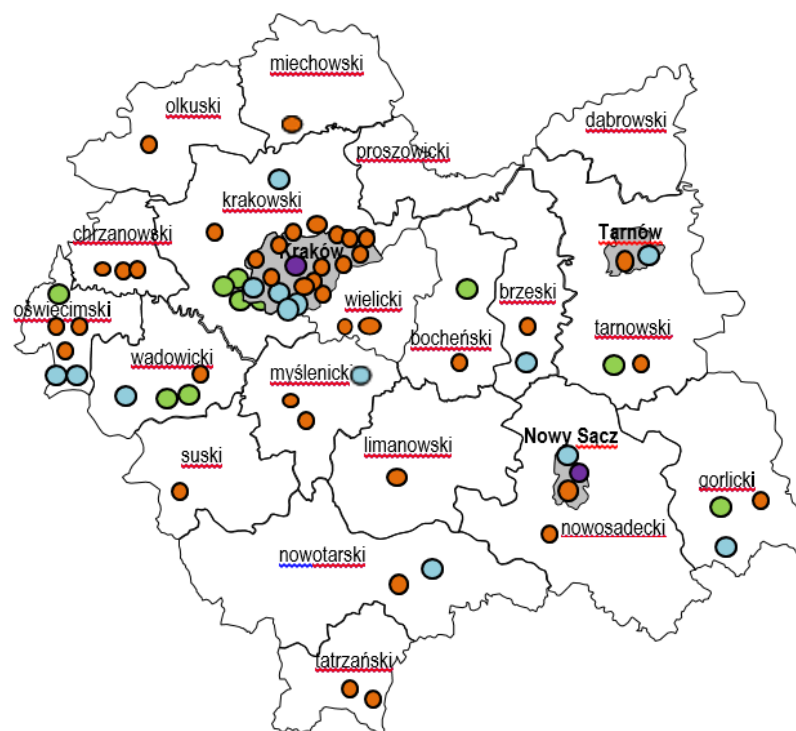
Mapa 2. Rozmieszczenie stacjonarnych oddziałów leczenia uzależnień w publicznych zakładach opieki zdrowotnej w Województwie Małopolskim w 2019 roku

- Oddział Rehabilitacji dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych ze Współistniejącymi Zaburzeniami Psychicznymi
- Oddział Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia
- Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych
- Oddział Terapii Uzależnienia od Alkohol

Źródło: opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM – na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie

Mapa 3. Rozmieszczenie ambulatoryjnych placówek leczenia uzależnień w publicznych zakładach opieki zdrowotnej w Województwie Małopolskim w 2019 roku

- Oddziały dzienne terapii uzależnienia od alkoholu
- Poradnie i przychodnie terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- Poradnie leczenia uzależnień
- Poradnie terapii uzależnień od alkoholu dla dzieci i młodzieży

Źródło: opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM – na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie.

W 2019 r. liczba leczonych/zarejestrowanych osób w placówkach zajmujących się pacjentami z problemem uzależnienia od alkoholu wyniosła 34 997, w tym:

- 9854 kobiet,
- 2861 osób zobowiązanych do leczenia na podstawie decyzji sądu,
- 1289 osób nieubezpieczonych,
- 1163 osób uzależnionych od wielu substancji, w tym od alkoholu.

Źródło: opracowanie WOTUW na podstawie danych z wypełnionych ankiet z 74 placówek

Z danych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego wynika, że liczba osób leczonych z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim w 2019 roku wyniosła 10 921, w tym w wieku do 18 lat leczone były 24 osoby (co stanowi 2,2% wszystkich leczonych). Najwięcej leczonych było z powodu zespołu uzależnienia – 9 682 pacjentów (88,7%) oraz z powodu używania szkodliwego – 576 pacjentów (5,3%). Szczegóły przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Leczeni z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim w 2019 roku.

Wyszczególnienie	Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
	Ogółem	W wieku 0-18 lat	Ogółem	W wieku 0-18 lat
Ostre zatrucie	58	0	23	0
Używanie szkodliwe	576	14	308	5
Zespół uzależnienia	9 682	8	3 455	5
Zespół abstynencyjny bez majaczenia	158	0	63	0
zespół abstynencyjny z majaczeniem	26	1	13	0
zaburzenia psychotyczne bez majaczenia	95	0	24	0
zespół amnestyczny	40	0	2	0
inne zaburzenia psychiczne	286	1	52	0
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi związanymi z alkoholem	10921	24	3940	10

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych – na podstawie danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

Najwięcej pacjentów leczonych z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim w 2019 roku było w powiatach: m. Kraków – 4372 pacjentów (40% wszystkich leczonych), m. Tarnów – 1160 pacjentów (10,6%) oraz w powiecie oświęcimskim – 928 pacjentów (8,5%). Szczegóły przedstawia tabela 10.

Tabela 10. Leczeni z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim według powiatów za 2019 rok

Wyszczególnienie	Leczeni ogółem z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu				Współistniejące uzależnienie od środków psychoaktywnych	Współuzależnienia
	Ogółem	Mężczyźni	Osoby zamieszkałe na wsi	Opieka czynna		
m. Kraków	4 372	3 216	884	1 956	61	517
m. Nowy Sącz	486	356	228	393	0	127
m. Tarnów	1 160	941	688	740	87	119
bocheński	0	0	0	0	0	0
brzeski	234	192	185	217	0	46
chrzanowski	599	462	209	360	18	39
dąbrowski	0	0	0	0	0	0
gorlicki	317	261	198	247	0	73
krakowski	81	67	50	53	0	0
limanowski	246	207	189	190	1	46
miechowski	117	95	67	74	0	0
myślenicki	372	300	253	137	0	0
nowosądecki	1	0	0	0	0	0
nowotarski	304	244	137	250	0	0
olkuski	439	321	177	0	0	0
oświęcimski	928	760	304	306	7	179
proszowicki	75	73	61	72	0	0
suski	100	67	48	34	0	0
tarnowski	211	173	156	211	0	0
tatrzański	229	182	90	48	21	20
wadowicki	444	346	269	170	7	3
wielicki	206	168	112	34	4	0
Małopolskie	10921	8431	4305	5492	206	1169

Źródło: opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych – na podstawie danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

4. Realizacja celów operacyjnych Programu przez Województwo Małopolskie w ramach przekazanych środków finansowych

4.1 Cel operacyjny nr 1 - Wspieranie działań profilaktycznych oraz edukacyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w obszarze problematyki alkoholowej

Województwo Małopolskie realizując jedno ze swoich zadań ustawowych współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji projektów w dziedzinie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom w formie otwartego konkursu ofert oraz w trybie pozakonkursowym tj. w trybie „małego grantu” na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Uchwałą Nr 720/19 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 30 kwietnia 2019 r. ogłoszono konkurs ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego pn.: Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym w 2019 r. W ramach otwartego konkursu ofert do Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych wpłynęły 22 oferty konkursowe. Ze względów formalnych odrzucono 3 oferty, a 19 dopuszczono do oceny merytorycznej.

Na mocy Uchwały Zarządu Województwa Małopolskiego Nr 1136/19 z dnia 25 czerwca 2019 roku w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego pn.: „Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom w tym uzależnieniom behawioralnym w 2019 r.” dofinansowanie otrzymało 18 podmiotów, gdzie 8 z nich realizowało między innymi zadania w ramach Małopolskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020. Na konkurs ofert przeznaczono z budżetu województwa łącznie 710 109,80 zł, z czego 310 532,80 zł przeznaczono z paragrafu 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym.

Ponadto na podstawie Uchwały Nr 1434/19 ZWM z dnia 8 sierpnia 2019 roku w sprawie rozpatrzenia oferty Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Gminy Słomniki pn. „Małopolski MOTOWEEK Słomniki – bezpieczeństwo na drodze”, złożonej w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tj. w trybie „małego grantu” zawarta została umowa na realizację zadania.

W ramach celu operacyjnego 1 zrealizowano następujące zadania:

Zadanie 1.1. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów w obszarze profilaktyki alkoholowej, problemowej, rodzinnej oraz na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

1 Projekt
Nazwa Podmiotu: Stowarzyszenie MONAR, ul. Nowolipki 9b, 00-151 Warszawa Tytuł zadania: Projekt wczesnej interwencji FRED GOES NET Kwota umowy: 21 612,80 zł (całość z rozdziału 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym) Odbiorcy: Młodzież w wieku 14-21 lat, która została przyłapana na używaniu alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub popadła w konflikty z prawem w związku z narkotykami [posiadanie, handel]. Działania:

- Zrealizowano 68 rozmów indywidualnych z kandydatami do projektu oraz ich opiekunami (w tym 10 indywidualnych rozmów motywujących dla opiekunów, którzy wykazywali szczególną potrzebę wsparcia, zrealizowanych wolontaryjnie).
- Odbyło się 6 grup warsztatowych z łączną ilością 46 uczestników
- Rozdysponowano materiały promocyjne: ulotki, plakaty, układanki reklamowe.
- Realizacja spotu reklamowego przy uczestnictwie osób, które brały faktyczny udział w programie FreD goes net
- Udział trenera programu FreD w programie Włącz Myślenie realizowanym przez telewizję TVP3 oraz audycji radiowej nt. profilaktyki „Pierwszy krok” w Radio Kraków.

Celem projektu było przeciwdziałanie rozwojowi uzależnienia od narkotyków i alkoholu poprzez zastosowanie profilaktyki wskazującej i selektywnej wobec młodych osób po raz pierwszy zanotowanych z powodu używania substancji psychoaktywnych. FreD goes net jest rekomendowanym programem profilaktycznym, spełniającym standardy poziomu I w obszarze profilaktyki.

Źródło: Zdjęcia Stowarzyszenia MONAR

2 Projekt

Nazwa Podmiotu: Fundacja „Promyczek”, Ul. Starowiejska 17A, 34-120 Andrychów

Tytuł zadania: „Odzyskać radość”

Kwota umowy: 20 000 zł (całość z rozdziału 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym)

Odbiorcy: Osoby w wieku od 0-18 lat wychowujące się lub pochodzące z rodzin z problemami alkoholowymi, zamieszkujące województwo Małopolskie, w tym w szczególności powiat wadowicki, suski, oświęcimski i chrzanowski. Ilość beneficjentów objętych pomocą: 15.

Działania:

- Przeprowadzono 5 dwugodzinnych wielospecjalistycznych diagnoz (razem 10 godzin)
- Objęto zindywidualizowanymi zajęciami 15 dzieci pochodzących z rodzin z problemami alkoholowymi (225 godzin).

Celem zadania było przeprowadzenie wielospecjalistycznych diagnoz oraz objęcie zindywidualizowanymi zajęciami dzieci pochodzących z rodzin z problemami alkoholowymi. Zajęcia miały na celu wspieranie rozwoju umiejętności komunikacyjnych, społecznych, edukacyjnych i poznawczych dzieci, naukę radzenia sobie ze stresem i rozwiązywaniem sytuacji problemowych oraz podniesienie poczucia własnej wartości i kompetencji motorycznych.

3 Projekt

Nazwa Podmiotu: Fundacja Praesterno Małopolski Ośrodek Fundacji Praesterno w Krakowie, al. Pokoju 7, 31-548 Kraków.

Tytuł zadania: „Program przeciwdziałania młodzieżowej patologii społecznej - profilaktyka uzależnień - program autorski”.

Kwota umowy: 61 640 zł (całość z paragrafu 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym)

Odbiorcy: Młodzież szkolna w wieku 14-20 lat z tzw. grupy podwyższonego ryzyka ich rodzice, wychowawcy, nauczyciele i pedagodzy, pracownicy świetlic socjoterapeutycznych i innych placówek opiekuńczych, studenci krakowskich Szkół Wyższych.

Działania:

- Młodzieżowe Grupy Psychokorekcyjne – Grupy Wsparcia. W trakcie całego cyklu pracy z grupą prowadzący wprowadzali elementy treningu interpersonalnego, elementy edukacyjno – warsztatowe, elementy terapii grupowej i indywidualnej na tle grupy. Łącznie uczestniczyło 58 osób.
- Klub Młodzieżowy czyli Twórcza Alternatywa – zajęcia uzupełniające dla uczestników i absolwentów projektu. Łącznie w zajęciach uczestniczyło 77 osób.
- Konsultacje indywidualne dla młodzieży (77 osób) i rodziców (18 rodziców).
- 27 Profilaktycznych Warsztatów Klasowych dla 27 klas z 15 szkół, łącznie 477 osób.
- 36 spotkań edukacyjnych z młodzieżą w ramach godzin wychowawczych. Łącznie 820 osób.
- 9 prelekcji dla rodziców w ramach wywiadówek – 423 osoby.
- 1 grupa warsztatowa dla rodziców – domowe partnerstwo – 25 h, 10 osób.
- 3 warsztaty dla rodziców „Jak ustrzec dziecko przed zagrożeniami” - 42 rodziców
- Szkolenia dla wychowawców, nauczycieli, pedagogów – 61 osób, ponadto 35 przedstawicieli grona pedagogicznego i placówek pomocowych wzięło udział w trzech zajęciach 8-godzinnych nt. doskonalenia umiejętności dialogu z młodzieżą w obszarze rozwoju psychoseksualnego i problemów seksualnych.

Celem projektu było przeciwdziałanie młodzieżowej patologii społecznej (narkomania, alkoholizm, przemoc, przestępczość uzależnienia behawioralne i inne), profilaktyka uzależnień i zapobieganie patologii społecznej wśród młodzieży, pomoc psychologiczna dla osób, wobec których diagnozowane jest ryzyko uzależnienia głównie od substancji psychoaktywnych (profilaktyka wskazująca), profilaktyka II stopnia dla osób zagrożonych środowiskowo uzależnieniami w tym narkomanią (profilaktyka selektywna), profilaktyka uzależnień i zapobieganie patologii społecznej wśród młodzieży i profilaktyka uniwersalna, profilaktyka HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową. Program znajduje się na liście programów rekomendowanych KBPN.

Zadanie 1.2 Inicjowanie różnych form profilaktyki zintegrowanej jak i rówieśniczej opartej na działaniach liderów młodzieżowych

Województwo Małopolskie w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom udzieliło dotacji dla

organizacji pozarządowej, która w ramach powyższego zadania zrealizowała poniższe projekty.

1 Projekt

Nazwa Podmiotu: Fundacja wspomagająca wychowanie ARCHEZJA, ul. W. Łokietka , 32-043 Skąta

Tytuł zadania: Program profilaktyki zintegrowanej „Gra profilaktyczna CUDER”

Kwota umowy: 66 000 zł (całość z rozdziału 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym).

Odbiorcy: Grupa młodzieży uczniów z 30 szkół podstawowych z klas V – VIII, rodzice, wychowawcy i nauczyciele. Ok. 6600 liczby odbiorców

Działania:

- Przeprowadzono 30 mitingów z młodzieżą dotyczących uzależnień od środków psychoaktywnych w zajęciach wzięło udział ponad 3026 uczniów.
- Przeprowadzono 30 spotkań szkoleniowych z wychowawcami i nauczycielami młodzieży biorącej udział w spotkaniach. W szkoleniach wzięło udział ponad 1000 nauczycieli.
- Przeprowadzono 30 spotkań z rodzicami młodzieży biorącej udział w spotkaniach. Udział wzięło ponad 2400 rodziców.
- Przygotowano 30 raportów cząstkowych dla szkół, które mogą zostać wykorzystane w przygotowaniu szkolnej diagnozy.
- Opracowano raport pokazujący potencjał i zagrożenia małopolskiej młodzieży, zawierającego dane z poszczególnych szkół.
- Rozdano 2400 ulotek oraz 30 gier CUDER.
- Zorganizowano pięć powiatowych konferencji naukowych dla przedstawicieli samorządów, szkół oraz rodziców. Liczba uczestników 247.

Celem zadania było ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkohol/narkotyki/nowe substancje psychoaktywne/leki/tytoń), podniesienie wieku inicjacji alkoholowej oraz przeciwdziałanie zagrożeniom behawioralnym wśród dzieci i młodzieży. Projekt zakładał realizację 30 programów „CUDER” w szkołach podstawowych. Program skierowany był do uczniów, nauczycieli i wychowawców oraz rodziców. Szkolenie dla nauczycieli i wychowawców oraz spotkanie z rodzicami miało na celu wzmocnienie kompetencji tej grupy odbiorców wobec zagrożeń związanych z używaniem przez dzieci i młodzież substancji psychoaktywnych i uzależnieniami behawioralnymi.

2 Projekt

Nazwa Podmiotu: Fundacja Wychowanie i Profilaktyka im. Filipa Neri, 32-087 Zielonki, Lawendowa 17

Tytuł zadania: „Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) i przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym, przemocy, seksualizacji i korzystaniu z

pornografii oraz promocja zdrowia poprzez program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów” skierowany do młodzieży, nauczycieli i rodziców”.

Kwota umowy: 45 500 zł (w tym 24 700 zł z rozdziału 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym)

Odbiorcy: Grupa młodzieży uczniów z 10 szkół podstawowych grupa nauczycieli, wychowawców i pedagogów, grupa rodziców lub opiekunów prawnych uczniów uczestniczących w programie. 1043 adresatów zadania.

Działania:

- przeprowadzono warsztaty dla uczniów z wybranych szkół (8 godzin lekcyjnych pracy grupowej w układzie dwóch mityngów, każdy po 4 godziny lekcyjne) – 1043 uczniów,
- przeprowadzono spotkania edukacyjne dla rodziców\opiekunów prawnych uczniów z wybranych gimnazjów – 96 osób,
- przeprowadzono spotkania szkoleniowych dla nauczycieli – 329 osób,
- opracowano ankiety ewaluacyjne oraz sprawozdania, które dostarczono do odpowiednich podmiotów (dla szkoły, urzędu).

Celem programu było objęcie grupy uczniów oraz ich rodziców i nauczycieli ze szkół podstawowych z 10 powiatów województwa małopolskiego skutecznym oddziaływaniem profilaktycznym w różnych dziedzinach życia za pomocą przeprowadzenia programu profilaktyki zintegrowanej Archipelag Skarbów. Program ten wchodzi w skład bazy programów rekomendowanych.

3 Projekt

Nazwa Podmiotu: Instytut Rozwoju Społecznego, ul. Rynek Podgórski 9, 30-518 Kraków

Tytuł zadania: Forum Liderów Młodzieżowych

Kwota umowy: 40 530,00 zł (całość z rozdziału 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym)

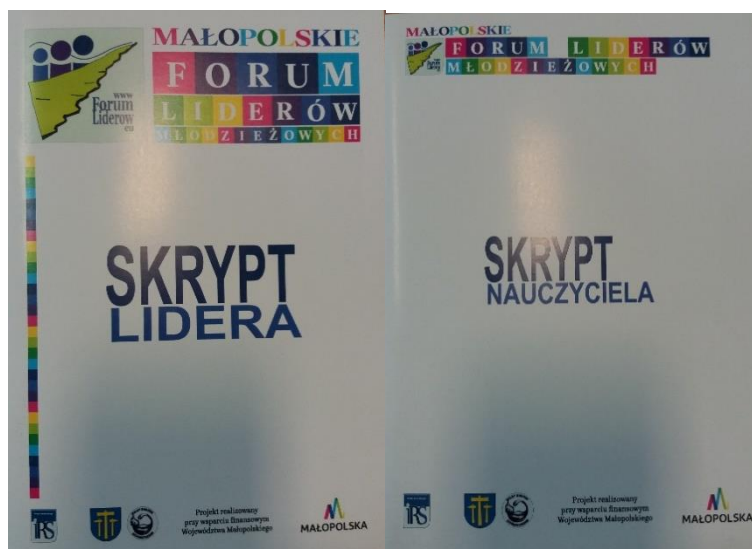
Odbiorcy: Młodzi liderzy - uczniowie starszych klas szkół podstawowych - wyłonieni przez pedagogów szkolnych wg kryterium ponadprzeciętnej aktywności w działaniach na rzecz społeczności lokalnej oraz z predyspozycjami do bycia pozytywnym przykładem dla swoich rówieśników oraz nauczyciele.

Działania:

- Zorganizowano Forum Liderów Młodzieżowych, w którym wzięło udział 32 młodych liderów z 8 gmin Małopolski (Kłaj, Wieliczka, Klucze, Biskupice, Skawina, Zielonki, Kraków, Gorlice,
- Przeprowadzono 20-godzin szkolenia dla liderów młodzieżowych,
- Zorganizowano 6 godzinne szkolenie dla nauczycieli w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych (uzależnienia, w tym e-uzależnienia i inne uzależnienia behawioralne)

- Opracowano i wydano dwie publikacje: dla liderów młodzieżowych (250 szt.) i dla nauczycieli (200 szt.);
- Powstała strona internetowa projektu (www.ForumLiderow.eu) pełniąca funkcje integracji i bazy wiedzy zarówno dla liderów młodzieżowych, jak i dla pracujących z nimi nauczycieli
- Uruchomiono profil na portalu społecznościowym mający funkcję umożliwienia podtrzymania integracji uczestników Forum oraz tworzenia społeczności liderów młodzieżowych;
- Zrealizowano mini-projekty profilaktyczne w pięciu gminach województwa małopolskiego.

Celem projektu było wzbudzenie u młodych mieszkańców Małopolski refleksji na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami, w tym e-uzależnieniami i innymi uzależnieniami behawioralnymi, wzbudzenie u uczestników projektu refleksji na temat odpowiedzialności za podejmowane decyzje i działania, integracja liderów - młodzieży, która wykazuje ponadprzeciętną inicjatywę w kreowaniu, otaczającej rzeczywistości, a równocześnie może stanowić pozytywny przykład dla swoich rówieśników, wsparcie młodych ludzi w kształtowaniu własnej tożsamości, w oparciu o dziedzictwo małej ojczyzny, poszerzenie kompetencji liderów młodzieżowych w zakresie umiejętności interpersonalnych, współdziałania w grupie, przygotowywaniem i realizowaniem projektów w społeczności lokalnej.

Źródło: Zdjęcia Instytut Rozwoju Społecznego

Zadanie 1.4. Prowadzenie oraz wspieranie profesjonalnych szkoleń i kampanii edukacyjnych skierowanych do różnych grup społecznych z obszaru problematyki alkoholowej oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

Województwo Małopolskie w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom udzieliło dotacji dla organizacji pozarządowej, która w ramach powyższego zadania zrealizowała poniższy projekt.

1 Projekt

Nazwa Podmiotu: Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Solny Gwarek, ul. Pocztowa 1, 32-020 Wieliczka

Tytuł zadania: Kampania Społeczna NO PROMIL NO PROBLEM. MAŁPOŁOSKA 2019

Kwota umowy: 70 000 zł (całość z paragrafu 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym)

Odbiorcy: Społeczność wszystkich małopolskich gmin.

Działania:

- Warsztaty szkoleniowo-organizacyjne (30 h) 8 spotkań dla 22 osób,
- Przygotowano i uruchomiono stronę internetową kampanii,
- Realizacja kampanii w 38 gminach,
- Opracowano i wyprodukowano materiały merytoryczne i wspierające przekaz kampanii społecznej,
- Zgłoszenie się do projektu 150 szkół,
- Zorganizowano dwudniową konferencję szkoleniową dla 21 liderów samorządowych,
- Odbyły się warsztaty dla nauczycieli, zostało przeszkolonych 63 nauczycieli,
- Zorganizowano profilaktyczne warsztaty dla 500 liderów młodzieżowych z 61 szkół i 2 grup świetlicowych,
- Zorganizowano konkurs literacki, plastyczny, multimedialny dla społeczności projektu, ponad 3000 uczniów wzięło udział w zajęciach profilaktycznych, a ponad 2 000 rodziców w wywiadówkach profilaktycznych,
- Odbyło się ponad 30 inicjatyw na rzecz trzeźwości, tj.: heppeningi, debaty publiczne, kontrole trzeźwości,
- Dystrybucja 20 000 ulotek, 250 plakatów, deklaracji w ośrodkach pomocy społecznej, punktach konsultacyjnych, urzędach administracji publicznej, placówkach służby zdrowia,
- Przygotowano 2 spoty do emisji w lokalnych radiowęzłach szkolnych i lokalnych rozgłośniach radiowych.

Głównym celem projektu było ograniczenie na terenie Małopolski liczby osób pod wpływem środków psychoaktywnych za kierownicą oraz zmiana społecznego nastawienia wobec nietrzeźwych kierowców – wzmocnienie postawy krytycznej u pasażerów pojazdów, których kierowca wzbudza wątpliwości co do stanu trzeźwości.

2 Projekt

Nazwa Podmiotu: Fundacja Prodriver, ul. Brandstaettera 24/24, 33-100 Tarnów

Tytuł zadania: „Małopolskie drogi bez promili”

Kwota umowy: 39 000 zł (całość z paragrafu 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym)

Odbiorcy: Mieszkańcy Małopolski z terenu m. Krakowa, m. Tarnowa oraz powiatu tarnowskiego, ok. 500 osób.

Działania:

- Organizacja 5 wydarzeń edukacyjnych na terenie miasta Tarnowa, Krakowa i powiatu tarnowskiego w połączeniu profilaktyki alkoholowej z bezpiecznym poruszaniem się w ruchu drogowym poświęconych uświadamianiu potrzeby

unikania jazdy po pijanemu i powstrzymania pijanych (odurzonych) kierowców poprzez:

- instruktaż nt. zagrożeń związanych z jazdą pod wpływem alkoholu i/lub używek na przykładzie projekcji sfilmowanego doświadczenia w realnych warunkach oraz alkometru,
 - szkolenie z profilaktyki z zagadnienia „jak zatrzymać pijanego (odurzonego) kierowcę przed próbą jazdy” na przykładzie zainscenizowanych scenek sytuacyjnych,
 - dystrybucja jednorazowych alkometerów (wkład własny rzeczowy wnioskodawcy),
 - test slalomu w algokoglach (tzw. „test pijaka”),
 - symulator dachowania,
 - instruktaż pierwszej pomocy ofiarom wypadków na drodze,
 - symulator rajdowy (z możliwością porównania jazdy na trzeźwo i po spożyciu alkoholu),
 - pokaz gaszenia pożaru,
 - pokaz sprzętu policyjnego,
 - jazda na gokartach i mini-gokartach.
- Zorganizowanie zajęć psycho-korekcyjnych dla kierowców zatrzymanych pod wpływem alkoholu na terenie Małopolskiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Tarnowie.

Celem projektu było podniesienie wiedzy i świadomości wśród mieszkańców Małopolski wobec zagrożeń płynących ze spożywania alkoholu w kontekście poruszania się w ruchu drogowym oraz promowania trzeźwości za kierownicą i w przeciwstawianie się jeździe po pijanemu.

Źródło: Zdjęcia Fundacja Prodriver

3 Projekt

Nazwa Podmiotu: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Słomniki, ul. Tadeusza Kościuszki 64, 32-090 Słomniki

Tytuł zadania: „Małopolski MOTOWEEK Słomniki – bezpieczeństwo na drodze”

Kwota umowy: 5 000 zł (całość ze środków z budżetu województwa)

Odbiorcy: Mieszkańcy Małopolski głównie z terenu gminy Słomniki, ok. 1500 osób.

Działania:

- Warsztaty edukacyjne prowadzone przez funkcjonariuszy Komendy Policji w Słomnikach dotyczące bezpieczeństwa i trzeźwości na drodze
- Pokaz ratownictwa medycznego przy kolizjach drogowych przygotowany przez strażaków OSP
- Kino samochodowe,

- Nauka wychodzenia z poślizgu, jazda na symulatorze dachowania, testy w narko i alko goglach,
- Pokaz pierwszej pomocy

Celem projektu było promowanie bezpiecznych zachowań na drodze oraz walka z alkoholem wśród kierowców.

W dniu 19 listopada 2019 r. w Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu, odbyła się konferencja pn. „Wychowanie do wolności – jak uchronić uczniów przed uzależnieniami?” współorganizowana przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, Kuratorium Oświaty w Krakowie oraz Województwo Małopolskie. Konferencja skierowana była do nauczycieli i pedagogów, a jej celem było zwiększenie kompetencji uczestników w zakresie rozpoznawania środków psychoaktywnych, ukazanie roli nauczyciela i pedagoga w procesie budowania autorytetów u dzieci i młodzieży, poznanie znaczenia autorytetu jako środka chroniącego w profilaktyce uzależnień. W konferencji wzięło udział 165 osób.

Zadanie 1.6 Diagnozowanie problemów i zjawisk społecznych istotnych w obszarze problematyki alkoholowej

W 2019 roku na zlecenie Województwa Małopolskiego przeprowadzone zostało przez Instytut Psychiatrii i Neurologii audytoryjne badanie ankietowe ESPAD pn.: „Używanie Alkoholu i Narkotyków przez Młodzież Szkolną” zwane w dalszej części „Raport ESPAD 2019. Badanie dotyczy używania substancji psychoaktywnych (papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy) przez młodzież szkolną, jest realizowane w Polsce co 4 lata i stanowi część międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD). Badanie ESPAD było realizowane w październiku i listopadzie 2019 roku na próbie reprezentatywnej uczniów pierwszych klas (wiek: 15-16 lat) oraz trzecich klas (wiek 17-18 lat) szkół średnich Województwa Małopolskiego. Badanie przeprowadzono w 112 klasach szkolnych: 56 pierwszych klas i 56 trzecich klas szkół średnich. Zrealizowana próba uczniów Województwa Małopolskiego włączona do analiz liczyła 1425 uczniów pierwszych klas oraz 1267 uczniów trzecich klas szkół średnich. W młodszej kohorcie 51,9% stanowiły dziewczęta, zaś 48,1% chłopcy. W starszej kohorcie było 48,3% chłopców oraz 51,7% dziewcząt. Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników ulokowanych zarówno po stronie popytu, jak i ich podaży wpływających na rozpowszechnienie tych substancji. Podstawowymi pytaniami badawczymi były zatem pytania o liczby młodych ludzi, którzy mieli doświadczenia z tego typu substancjami oraz o stopień nasilenia tych doświadczeń. Celem badania była również próba identyfikacji i pomiaru czynników wpływających na rozmiary zjawiska, zarówno po stronie popytu jak podaży. W badaniu poruszono zatem takie kwestie, jak dostępność substancji psychoaktywnych, zarówno w wymiarze fizycznym jak psychologicznym, gotowość do podjęcia prób z tymi środkami, przekonania na temat ich szkodliwości, doświadczenia w zakresie problemów związanych z ich używaniem.

Zadanie 1.7 Współpraca z mediami w zakresie upowszechniania wiedzy nt. alkoholizmu, związanych z nim problemów oraz dostępnych form pomocy

Województwo Małopolskie zleciło produkcję i emisję serii audycji pt. „Włącz myślenie”, które koncentrowały się na profilaktyce uzależnień. Celem produkcji i emisji programów było upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym, a więc edukacja społeczeństwa w zakresie powstawania uzależnienia, ich konsekwencji zarówno społecznych, jak i zdrowotnych, a także możliwości leczenia. Przedsięwzięcie miało charakter regionalny, obejmujący swym zasięgiem Województwo Małopolskie.

Audycja składała się z 8 programów emitowanych w TVP Kraków w listopadzie i grudniu:

- 4 programy obejmujące problematykę uzależnień od alkoholu pt. „Alkohol szkodzi”, „Wyjdź z nałogu”, „Żyj na trzeźwo!” oraz „Będę mamą – nie piję”,
- 2 programy dotyczące problematyki uzależnień od narkotyków pt. „Narkotyki niszczą życie”, „Tracisz kontrolę? Sięgnij po pomoc!”,
- 2 programy o uzależnieniach behawioralnych, cyberzagrożeń pt. „Skończ z nałogiem, zacznij z życiem!” oraz „Nie wpadaj w sieć!”.

4.2 Cel operacyjny nr 2 - Rozwój systemu pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, w tym od uzależnień behawioralnych

W ramach celu operacyjnego 2 zrealizowano następujące zadania:

Zadanie 2.2. Rozwój systemu kształcenia zawodowego oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego oraz instytucji z obszaru rozwiązywania problemów społecznych i uzależnień.

W ramach środków finansowych przekazanych dla Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia (WOTUW) w Krakowie zrealizowano:

- edycje Studium Psychoterapii Uzależnień (SPU) - edycja 2017/2019 w Małopolskim Ośrodku Szkolenia Terapeutów Uzależnień (MOSTU), jednostki organizacyjnej WOTUW. Liczba uczestników w latach 2017-2019 wynosi 28 osób,
- szkolenie dla terapeutów, którzy pracują z osobami uzależnionymi od alkoholu pt. „Dialog motywujący jako skuteczna metoda motywowania do zmian zachowań” w Zespole Antałówka w Zakopanem. Szkolenie miało charakter warsztatu z elementami wykładu. Liczba uczestników: 20 osób,
- szkolenie dla terapeutów, którzy pracują z osobami uzależnionymi od alkoholu i uzależnionymi behawioralnie pt. „Podstawy Terapii Uzależnień Behawioralnych” w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym w Rabce Zdroju. Szkolenie miało charakter warsztatu z elementami wykładu. Liczba uczestników 16 osób,
- WOTUW w ramach otrzymanej dotacji przez Województwo Małopolskie zorganizował superwizje dla zespołów terapeutycznych w 24 placówkach leczenia uzależnień, w tym: Andrychów, Brzeszcze, Brzesko, Bochnia, Gorlice, Kraków (14 placówek), Limanowa, Nowy Targ, Nowy Sącz, Tarnów, Tuchów.

Zadanie 2.3. Rozwój placówek leczenia uzależnień od alkoholu, stacjonarnych i ambulatoryjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, DDA, w tym z podwójną diagnozą lub współwystępującymi innymi dysfunkcjami.

Sfinansowano z budżetu Województwa Małopolskiego dla Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach realizację zadania pn. „Remont oraz zakup niezbędnego sprzętu dla Centrum Terapii Uzależnień oraz Oddziału Dziennego” w wysokości 56 452,67 zł, w tym 28 000 zł z paragrafu 85154 - przeciwdziałanie problemom alkoholowym. W ramach realizacji zadania zakupiono: flipchart, krzesła do pokoju socjalnego, kanapa do pokoju socjalnego, wieszaki do gabinetów, drukarka do oddziału dziennego, maty do relaksacji, stoliki do gabinetów, fotele do gabinetów, odtwarzacz CD, lodówka do oddziału dziennego, alkomat, laptop, pakiet Microsoft Office, router LTE, dostęp do platformy z badaniami, krzesła bez blatów, krzesła do pracy przy komputerze. Prace budowlane objęły: miejsce postojowe dla pojazdów osób niepełnosprawnych, pochylnia dla niepełnosprawnych, likwidacja istniejącej pochylni, schody, zagospodarowanie przestrzeni po zdemontowanej pochylni, remont miejsc postojowych dla dostaw posiłków i samochodów.

4.3 Cel operacyjny nr 3 - Rozwój oraz wzmacnianie współpracy z instytucjami oraz osobami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i uzależnień, w tym behawioralnych

Zadanie 3.1. Organizowanie porad, szkoleń i konferencji w celu wymiany doświadczeń, promowania dobrych praktyk oraz podjęcia wspólnych działań na rzecz profilaktyki i leczenia uzależnień.

W 2019 roku odbyło się spotkanie Małopolskiej Rady ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom zorganizowane przez Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych. Spotkanie odbyło się w dniu 10 grudnia 2019 r. Podczas spotkania zapoznano uczestników z zagadnieniami związanymi ze spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych (FASD) oraz tematyką związaną z e-papierosami. Zaprezentowana została broszura informacyjna pn. „Zagrożenia związane z używaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych” wydana przez pracowników Poradni MONAR w Krakowie, przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego. Koordynator ds. realizacji zadań pozaleczniczych Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie przedstawił zadania zrealizowane przez WOTUW w 2019 roku. Przedstawiciele Rady podzielili się także organizowanymi, nadchodzącymi wydarzeniami. Małopolska Rada ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom składająca się z przedstawicieli reprezentujących różne instytucje publiczne, stanowi istotny organ opiniotawczo-doradczy w zakresie monitorowania i koordynowania realizacji poszczególnych celów operacyjnych wojewódzkich programów w obszarze uzależnień.

W dniu 19 listopada 2019 r. w Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu, odbyła się konferencja pn. „Wychowanie do wolności – jak uchronić uczniów przed uzależnieniami?” współorganizowana przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, Kuratorium Oświaty w Krakowie oraz Województwo Małopolskie. Konferencja skierowana była do nauczycieli i pedagogów, a jej celem było zwiększenie kompetencji uczestników w zakresie rozpoznawania środków psychoaktywnych, ukazanie roli nauczyciela i pedagoga w procesie budowania autorytetów u dzieci i młodzieży, poznanie znaczenia autorytetu jako środka chroniącego w profilaktyce uzależnień. W konferencji wzięło udział 165 osób.

Zadanie 3.3. Wspieranie WOTUW w realizacji zadań statutowych - zarządzanie i koordynacja Programu.

Corocznie Województwo Małopolskie wspiera finansowo Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie (WOTUW) celem realizacji zadań pozaleczniczych określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi. Poniżej zestawiono tabelaryczne ujęcie wszystkich zrealizowanych zadań pozaleczniczych przez WOTUW oraz przekazanych środków w 2019 r. przez województwo – tabela 11.

Tabela 11. Zrealizowane zadania pozalecznicze przez WOTUW i wydatkowane kwoty w 2019 r.

Lp.	Zadanie	Wydatkowana kwota w zł
1.	Realizowanie zapotrzebowania w materiały dydaktyczne dla jednostek wchodzących w skład WOTUW (materiały dydaktyczne, biurowe, specjalistyczna literatura, doposażanie)	25 59,96 zł
2.	<p>1. Przeprowadzenie szkolenia pt. „ Dialog motywujący jako skuteczna metoda motywowania do zmiany zachowań” Szkolenie skierowane było do terapeutów, którzy pracują z osobami uzależnionymi od alkoholu. Celem szkolenia było zapoznanie Uczestników z tematem dialogu motywującego jako formy terapii dla pacjentów uzależnionych. Poruszany był problem specyfiki pracy oraz form oddziaływań terapeutycznych wobec pacjentów uzależnionych o alkoholu. Szkolenie miało charakter warsztatu z elementami wykładu (16 h). Szkolenie odbyło się w Zespole Antałówka w Zakopanem , w dniach 30-31.05.2019 r. Ilość uczestników: 20</p> <p>2. Przeprowadzenie szkolenia pt.” Podstawy Terapii Uzależnień Behawioralnych”. Szkolenie skierowane było do terapeutów, którzy pracują z osobami uzależnionymi od alkoholu i uzależnionymi behawioralnie (internet, pornografia, hazard itp.). Celem szkolenia było zapoznanie Uczestników z zagadnieniem uzależnień behawioralnych. Co rozumiemy pod pojęciem uzależnienie behawioralne? Na czym polega trudność diagnostyczna? Poruszany był problem specyfiki pracy oraz form oddziaływań terapeutycznych wobec pacjentów z tymi uzależnieniami. Szkolenie miało charakter warsztatu z elementami wykładu (20 h). Szkolenie zorganizowano w_Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Royal” w Rabce Zdroju, w dniach_21-22.11.2019 r. Ilość uczestników: 16</p> <p>3. Konferencja pt. „Wychowanie do wolności – jak chronić uczniów przed uzależnieniami?” dla pedagogów, wychowawców i nauczycieli. Szkolenie odbyło się w Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu w dniu 19.11.2019 r. Ilość uczestników: 165</p> <p>4. Konferencja pt. „Człowiek w orbicie współczesnych zagrożeń” dla studentów pedagogiki. Konferencja odbyła się na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie w dn. 18.12.2019 r. ilość uczestników: 164</p> <p>5. Bieżąca współpraca z Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>	27 736,54 zł
3.	1. Superwizje kliniczne.	42 100 zł

Lp.	Zadanie	Wydatkowana kwota w zł
	<p>łącna liczba placówek objętych superwizją: 24 w tym: Andrychów, Brzeszcze, Brzesko, Bochnia, Gorlice, Kraków (14 placówek), Limanowa, Nowy Targ, Nowy Sącz, Tarnów, Tuchów.</p> <p>2. Zebrane zapotrzebowanie od placówek leczenia odwykowego dotyczące tematyki szkoleń.</p> <p>3. Kontynuacja działalności szkoleniowej MOSTU.</p> <p>4. Obsługa od strony organizacyjnej poszczególnych zjazdów szkolenia Studium Psychoterapii Uzależnień (SPU) 2017/2019. Stały kontakt z Kierownikiem merytorycznym i kadrą MOSTU. Przygotowywanie materiałów szkoleniowych dla uczestników szkolenia, obsługa finansowa szkolenia. W Szkoleniu SPU 2017-2019 wzięło udział 28 osób Czas trwania szkolenia: 04.09.2017 – 12.05.2019 - SPU obejmuje 650 godzin zajęć warsztatowo - teoretycznych zaplanowanych do zrealizowania podczas dziesięciu zjazdów podzielonych na cztery semestry.</p> <p>5. Przeprowadzenie rekrutacji do nowej edycji MOSTU 2020/2021</p> <p>6. Zebranie wniosków dla PARPA o dofinansowanie od osób szkolących się z terenu województwa małopolskiego, koordynacja pod względem merytorycznym.</p> <p>7. Przygotowanie i przesłanie wniosków do PARPA, współpraca z PARPA dot. realizacji tych wniosków. Obsługa przekazanych środków ze strony PARPA.</p>	
4.	<p>1. Zorganizowanie i realizacja zajęć w formie warsztatu: „Czuję więc jestem” dla osób bezdomnych w mieszkaniu chronionym przy ulicy. Kobierzyńskiej 60/56</p> <p>2. Zorganizowanie i realizacja zajęć: „ Edukacja w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz zdrowego stylu życia” w Przytulisku dla Bezdomnych Kobiet Caritas Archidiecezji Krakowskiej Kraków ul. Sołtysowska 13 C.</p> <p>3. Zorganizowanie i realizacja zajęć: „Edukacja w zakresie konstruowania budżetu – gospodarowanie pieniędzmi” w Przytulisku dla Bezdomnych Kobiet Caritas Archidiecezji Krakowskiej Kraków ul. Sołtysowska 13 C.</p> <p>4. Zakup książek, roweru, doposażenie mieszkania chronionego dla mężczyzn przy ul. Kobierzyńskiej 60/56 i dla kobiet na terenie Szpitala Klinicznego im. dr J. Babińskiego</p>	11 876,08 zł
5.	<p>1. Działalność bieżąca WOTUW: uczestnictwo członków zespołu WOTUW w konferencjach, szkoleniach, naradach (delegacje)</p> <p>2. Bieżąca obsługa administracyjna WOTUW (Wykonywanie kserokopii, usługi pocztowe)</p> <p>3. Obsługa strony internetowej WOTUW.</p> <p>4. Zbieranie i opracowywanie danych, raportów, statystyk dot. funkcjonowania placówek leczenia odwykowego w woj. małopolskim i ich ofert</p> <p>5. Działalność informacyjna dot. placówek w woj. małopolskim i ich ofert.</p> <p>6. Przygotowanie materiałów informacyjnych dla prasy dot. działalności WOTUW oraz leczenia odwykowego w woj. małopolskim</p>	19 749,90 zł
6.	<p>1. Współpraca z Fundacją Pomocy Chorym Psychiczenie im. Tomasza Deca i Stowarzyszeniem Krakowskim Towarzystwem Medycznym w obszarze uzależnień, konsultacje/ spotkania celem tworzenia i realizacji wspólnych projektów.</p> <p>2. Ministerstwo Zdrowia. Sporządzenie rocznej informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu Zdrowia Publicznego.</p>	1 145,24 zł

Lp.	Zadanie	Wydatkowana kwota w zł
	3. Zbieranie i opracowywanie danych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego dot. zrealizowanych wskaźników przez placówki leczenia uzależnień i WOTUW w 2019 r. z Małopolskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020. 4. Współpraca z PARPA w zakresie prowadzenia badań ankietowych placówek leczenia uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia/leczenia uzależnień w Polsce. 5. Monitorowanie, prowadzenie bazy placówek leczenia odwykowego z województwa małopolskiego dot. realizacji raportu dla PARPA nt. działań pozaleczniczych WOTUW 2019 r. 6. Bieżąca współpraca z Sądami Rejonowymi. 7. Monitorowanie i realizacja zadań wynikających z procedury dot. kandydatów na biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu: rozpatrzono 5 wniosków o przedłużenie kadencji biegłego sądowego w przedmiocie uzależnienia.	
7.	Realizacja zadań pozaleczniczych WOTUW	74 560,74 zł
8.	Obsługa finansowo-księgowo oraz administracyjna	14 915,54 zł
Razem:		217 944,00 zł

Źródło: Opracowanie Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych na podstawie zrealizowanych zadań do realizacji przez WOTUW w 2019 r.

Zadanie 3.5. Wspieranie i udzielanie pomocy samorządom gminnym w realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W dniach 14-15 listopada 2019 r. odbyła się narada dla Pełnomocników Gminnych ds. Uzależnień powołanych przez Wójtów (Burmistrzów, Prezydentów Miast) z terenu Małopolski przy współpracy z Ekspertem Wojewódzkim ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego. W spotkaniu wzięło udział łącznie ok. 50 uczestników. Podczas narady zostały zaprezentowane wykłady oraz przeprowadzone warsztaty o tematyce: Młodzież 2018 Badania - CBOŚ; Edukacja prawna w kontekście profilaktyki; Program profilaktyki uniwersalnej „Unplugged” oraz przeprowadzone warsztaty: „Fred goes Net” jako działanie z zakresu wczesnej interwencji profilaktycznej, gra profilaktyczna „Wybór należy do Ciebie” jako narzędzie w pracy profilaktycznej i edukacyjnej w szkole.

Na powyższy cel przeznaczono 18 144,00 zł (w tym 9 072,00 zł z rozdziału 85154 – przeciwdziałanie problemom alkoholowym).

Zadanie 3.8 Rozwijanie i inicjowanie współpracy regionalnej, krajowej i międzynarodowej – upowszechnianie dobrych praktyk

WOTUW w ramach otrzymanej dotacji przez Województwo Małopolskie współpracował z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego, sądami rejonowymi.

Województwo Małopolskie przy współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie kontynuowało realizację projektu pn. „Zagrożenia w sieci – profilaktyka, reagowanie”. W 2019 roku ze środków budżetu województwa przeznaczono na ten projekt 166 798 zł. W ramach projektu w dniach 29-30 października 2019 roku odbyła się w Wieliczce 2 -dniowa konferencja szkoleniowa połączona z praktycznymi warsztatami dla blisko 100 policjantów realizujących

projekt. Podczas konferencji miało miejsce podpisanie „Deklaracji o współpracy”, na podstawie której do projektu dołączyły dwie nowe instytucje: Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa - Państwowy Instytut Badawczy.

Dodatkowo zakupiono i przekazano Komendzie Wojewódzkiej Policji w Krakowie materiały promocyjne z logo projektu, które są następnie dystrybuowane przez policjantów w trakcie zajęć z młodzieżą. W ramach realizacji projektu przeprowadzono kampanię społeczną adresowaną do młodzieży, której tematyka związana była z nadmiernym i niewłaściwym wykorzystaniem nowoczesnych technologii. W 2019 roku w ramach realizacji projektu kadra małopolskiej policji odwiedziła 1417 szkół podstawowych, podczas których spotkała się z 85 182 uczniami (2 800 spotkań), 9 578 rodzicami (174 spotkania) oraz 5 872 nauczycielami i pedagogami (1 869 spotkań).

Źródło: Zdjęcia z zasobów UMWM

Zadanie 3.9. Prowadzenie i rozwijanie strony internetowej województwa małopolskiego dotyczącej profilaktyki, w tym umieszczanie banku rekomendowanych programów w obszarze uzależnień.

Województwo Małopolskie prowadziło działalność informacyjną nt. organizowanych wydarzeń/ kampanii/ akcji profilaktycznych w obszarze uzależnień odbywających się na terenie województwa małopolskiego poprzez zamieszczanie ich na stronie www.profilaktykawmalopolsce.pl (828 484 odsłon w 2019 r.) oraz www.malopolska.pl.

5. Podsumowanie

W 2019 roku realizowane były działania dotyczące wszystkich założonych celów operacyjnych. Realizacja programu dotyczyła każdego obszaru wsparcia osób uzależnionych poprzez profilaktykę, pomoc w ich reintegracji społeczno-zawodowej oraz nawiązywanie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami celem wsparcia systemu leczenia uzależnień.

W roku 2019 odnotowano wzrost środków finansowych przeznaczonych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia na leczenie uzależnień i współuzależnień na terenie województwa małopolskiego. W 2018 roku wydatkowano na ten cel kwotę 40 686 306,97 zł, a w 2019 roku była to kwota 44 051 736,59 zł. Największe nakłady finansowe w 2019 roku przeznaczone były na leczenie stacjonarne w dalszej kolejności na ambulatoryjne, a następnie na świadczenia udzielane w trybie dziennym.

Samorząd Województwa w 2019 roku na realizację wszystkich zadań w obszarze uzależnień przeznaczył łącznie kwotę 1 498 821,47 zł, w tym 1 321 540,47 zł z dochodów z tytułu zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi oraz 177 281 zł z budżetu województwa. Z kolei samorządy gminne Województwa Małopolskiego w 2019 na przeciwdziałanie alkoholizmowi i zwalczanie narkomanii wydatkowały kwotę w wysokości 75 013 802,82 zł, co w skali kraju uplasowało Małopolskę na trzecim miejscu. Środki zostały przeznaczone na działania związane z profilaktyką uzależnień od substancji psychoaktywnych.

Wyznaczone cele i zadania w ramach Małopolskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020, w kolejnych latach będą koncentrować się na:

- Kontynuacji działań profilaktycznych skierowanych do młodzieży jak i dorosłych, mając na uwadze różne grupy społeczne zagrożone uzależnieniem od alkoholu oraz uzależnieniami behawioralnymi,
- Wspieraniu działań, kampanii oraz programów ograniczających picie ryzykowne i szkodliwe,
- Wspieraniu działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów w obszarze profilaktyki alkoholowej, problemowej, rodzinnej oraz na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- Wspieraniu i udzielaniu pomocy samorządom gminnym w realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez organizację szkoleń/narad dla pełnomocników gminnych ds. uzależnień GKRPA,
- Prowadzeniu działań podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych leczenia odwykowego,
- Wzmocnieniu współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz realizacji wspólnych przedsięwzięć, wymianie informacji na temat możliwości jakimi dysponują konkretne instytucje w kontekście pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.

6. Monitoring realizacji programu

Monitoring programu dokonywany jest corocznie poprzez weryfikację zrealizowanych wskaźników. Za rok 2019 otrzymano dane ze 155 gmin województwa małopolskiego, 18 powiatów, Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie, placówek leczenia uzależnień, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Wojewódzkiej Komendy Policji

w Krakowie, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie, Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie oraz z organizacji pozarządowych. Monitoring ma na celu sprawdzenie czy osiągnęte są założone cele oraz wyznaczone zadania – tabela 12.

Tabela 12. Zrealizowane wskaźniki w 2019 roku w ramach celów oraz zadań Małopolskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020.

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
Cel 1 Wspieranie działań profilaktycznych oraz edukacyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w obszarze problematyki alkoholowej	1.1. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów w obszarze profilaktyki alkoholowej, problemowej, rodzinnej oraz na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze profilaktyki alkoholowej, problemowej, rodzinnej oraz na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, Organizacje Pozarządowe	Samorząd Województwa: W 2019 roku do Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych wpłynęły 22 oferty konkursowe w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom Powiaty: 70 Gminy: 488
		Liczba projektów realizowanych w ramach konkursów grantowych		Samorząd Województwa: 1 (tzw. mały granty Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Gminy Słomniki zadanie pn. „Małopolski MOTOWEEK Słomniki – bezpieczeństwo na drodze”) Powiaty: 1 Gminy: 371
		Liczba pozostałych projektów realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi		Powiaty: 4 Gminy: 193
		Wysokość nakładów finansowych przeznaczonych na projekty realizowane przez organizacje pozarządowe		Samorząd Województwa: Na konkurs ofert w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom przeznaczono łącznie 710 109,80 zł „mały grant” 5000 zł Gminy: 10 236 349,63 zł
		Liczba podpisanych umów oraz deklaracji dotyczących współpracy jednostek samorządów terytorialnego z organizacjami pozarządowymi		Samorząd Województwa: 19 (18 konkurs ofert, 1 „mały grant”) Gminy: 561
		Liczba osób objętych zadaniami		Samorząd Województwa: ok. 17 000 osób Gminy: 75 496
		1.2 Inicjowanie różnych form profilaktyki zintegrowanej jak i rówieśniczej opartej na działaniach liderów młodzieżowych		Liczba projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach konkursów grantowych
	Liczba pozostałych zrealizowanych projektów/ działań		Powiaty: 1 Gminy: 76	
	Liczba zorganizowanych wydarzeń/ warsztatów/ szkoleń /spotkań itp.		Powiaty: 93 Gminy: 250	
	Liczba przeszkolonych osób		Powiaty: 2395	

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
		Liczba osób objętych zadaniami		Gminy: 2226 Samorząd Województwa: 7675 Powiaty: 3050 Gminy: 12087
	1.3 Zwiększenie dostępności i skuteczności form działania placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Liczba placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, Organizacje Pozarządowe	Powiaty: 9 Gminy: 209
Liczba placówek wsparcia dziennego w formie specjalistycznej		Powiaty: 4 Gminy: 35		
Liczba placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej.		Powiaty: 1 Gminy: 24		
Liczba szkoleń/ warsztatów/ konferencji dla wychowawców placówek wsparcia dziennego		Gminy: 54		
Liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty placówek wsparcia dziennego		Powiaty: 339 Gminy: 11 816		
	1.4. Prowadzenie oraz wspieranie profesjonalnych szkoleń i kampanii edukacyjnych skierowanych do różnych grup społecznych z obszaru problematyki alkoholowej oraz przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba zorganizowanych/ wspieranych szkoleń oraz kampanii	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, Organizacje Pozarządowe, ROPS, Kuratorium Oświaty, Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie	Samorząd Województwa: 3 (2- konkurs ofert, 1 - „mały grant”) Powiaty: 21 Gminy: 1040 ROPS: 24 Kuratorium Oświaty: 1
Liczba przeszkolonych osób		Samorząd Województwa: ok. 7000 Powiaty: 1882 Gminy: 64 926 ROPS: 451		
Liczba rozdyskutowanych materiałów		Samorząd Województwa: 34,5 tys. (6 tys. ulotek - „mały grant”, 28,5 tys. Stowarzyszenie Solny Gwarek) Powiaty: 2517 Gminy: 73 216		
Liczba informacji w środkach masowego przekazu		Samorząd Województwa: przekaz o realizowanych projektach przez NGO-s na stronach internetowych oraz profilach społecznościowych Powiaty: 12 Gminy: 362		

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
	1.5. Diagnozowanie problemów i zjawisk społecznych istotnych w obszarze problematyki alkoholowej.	Liczba zrealizowanych lokalnych diagnoz	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, ROPS	Samorząd Województwa (Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii): 1 (Badanie ESPAD) Powiaty: 7 Gminy: 81
		Liczba opracowanych analiz/raportów		Samorząd Województwa (Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii): 1 (Badanie ESPAD) Powiaty: 5 Gminy: 65
	1.6. Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych z obszaru problematyki alkoholowej	Liczba opracowanych materiałów	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, Organizacje Pozarządowe	Samorząd Województwa: na bieżąco zamieszczano informacje na stronach internetowych województwa: www.profilaktykawmalopolsce.pl Powiaty: 3 Gminy: 3 123
		Liczba rozdyskrebowanych materiałów		Powiaty: 504 Gminy: 38 620
		Lista podmiotów otrzymujących materiały		Gminy: 539 Powiaty: 4
	1.7. Współpraca z mediami w zakresie upowszechnienia wiedzy nt. alkoholizmu, związanych z nim problemów oraz dostępnych form pomocy	Liczba zrealizowanych projektów przy współudziale mediów	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, Placówki Leczenia Uzależnień	Samorząd Województwa: 1 (produkcja i emisja w TVP Kraków serii audycji pt. „Włącz myślenie”) Powiaty: 1 Gminy: 86 Placówki Leczenia Uzależnień: 32 (Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza SPOZ w Tarnowie Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, CTU w Gorlicach)
		Wykaz mediów, z którymi nawiązano współpracę		Samorząd Województwa: TVP Kraków (produkcja i emisję serii audycji pt. „Włącz myślenie”) Powiaty: TVP Kraków Gminy: 7 Placówki Leczenia Uzależnień: 2 (Radio „Dobra Nowina”, TVP Kraków)
	1.8. Monitorowanie i zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa w zakresie zakazu sprzedaży napojów	Liczba gmin prowadzących monitoring	Samorządy Gminne, Policja	Gminy: 63 Policja: 103
		Liczba gmin prowadzących kontrole punktów sprzedaży		Gminy: 98 Policja: 105
		Liczba przeprowadzonych szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych przez gminę		Gminy: 194 Policja: 13

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok	
	alkoholowych osobom niepełnoletnim	Liczba uczestników szkoleń		Gminy: 1 150 Policja: 288	
		Liczba odebranych koncesji oraz uchylonych zezwoleń		Gminy: 29 Policja: 1	
Cel 2. Rozwój systemu pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, w tym od uzależnień behawioralnych	2.1. Wspieranie rozwoju oferty programów pomocy psychologicznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej i psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu, w tym z podwójną diagnozą lub z innymi dysfunkcjami, współuzależnionych, DDA, ofiar przemocy oraz innych uzależnień behawioralnych w placówkach odwykowych, zakładach karnych.	Liczba wspieranych programów dla pacjentów w placówkach terapii uzależnień, na oddziałach terapeutycznych oraz w zakładach karnych	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień, Podmioty świadczące działalność leczniczą	Powiaty: 5 Gminy: 261 Placówki Leczenia Uzależnień: 10	
		Liczba uczestników programów		Powiaty: 659 Gminy: 4 398 Placówki Leczenia Uzależnień: 118	
		Nakłady finansowe przeznaczone na wspieranie wszystkich programów pomocowych, w tym redukcji szkód		Powiaty: 41 000 zł Gminy: 3 406 194,96 zł Placówki Leczenia Uzależnień: 20 600 zł	
		Liczba organizowanych konkursów dla podmiotów leczniczych na prowadzenie dodatkowych programów terapeutycznych		Gminy: 9	
	2.2. Rozwój systemu kształcenia zawodowego oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego oraz instytucji z obszaru rozwiązywania problemów	Liczba zorganizowanych szkoleń, seminariów i konferencji dla pracowników lecznictwa odwykowego / terapeutów		Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień	Gminy: 12 WOTUW: 7 Placówki Leczenia Uzależnień: 10
		Liczba przeszkolonych osób			Gminy: 274 WOTUW: 59 Placówki Leczenia Uzależnień: 80
		Liczba opracowanych materiałów edukacyjnych, publikacji itp.			WOTUW: Materiały dla SPU-135 kompletów, Strona internetowa WOTUW-1
		Liczba uczestników staży i praktyk			Powiaty: 7 WOTUW: 12 Placówki Leczenia Uzależnień: 12

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
	společnych i uzależnień	Liczba szkoleń w ramach programu certyfikacji terapeutów uzależnień, organizowanych przez MOSTU		Gminy: 1 WOTUW: 1 (Studium Psychoterapii Uzależnień, SPU-2017/2019 obejmuje 650 godzin zajęć warsztatowo – teoretycznych zaplanowanych do zrealizowania podczas dziewiętnastu zjazdów podzielonych na cztery semestry)
		Liczba uczestników szkoleń w ramach programu certyfikacji terapeutów uzależnień, organizowanych przez MOSTU		WOTUW: 27
	2.3. Rozwój placówek leczenia uzależnień od alkoholu, stacjonarnych i ambulatoryjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, DDA, w tym z podwójną diagnozą lub współwystępującymi innymi dysfunkcjami	Liczba placówek stacjonarnych leczenia uzależnień	Samorząd Województwa, Samorzady Powiatowe, Samorzady Gminne, WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień, Podmioty świadczące działalność leczniczą	Samorząd Województwa: 5 Powiaty: 5 Gminy: 7 WOTUW: 8 Placówki leczenia uzależnień: 9
		Liczba placówek ambulatoryjnych		Powiaty: 12 Gminy: 29 WOTUW: 64 Placówki Leczenia Uzależnień: 65
		Utworzenie placówek leczenia stacjonarnego dla osób z podwójną diagnozą		b.d.
		Powstanie placówek stacjonarnych dla osób uzależnionych ze współwystępującymi innymi dysfunkcjami		Gminy: 1
		Liczba przeprowadzonych konsultacji i superwizji placówek odwykowych		Samorząd Województwa: 24 (przekazana dotacja dla WOTUW, który zlecił przeprowadzenie 24 superwizji) Powiaty: 1459 Gminy: 26 WOTUW: 24 superwizje Placówki Leczenia Uzależnień: 12
		Liczba zatrudnionych w placówkach specjalistów psychoterapii uzależnień, psychiatrów i psychologów		Powiaty: 78 Gminy: 174 WOTUW/Placówki Leczenia Uzależnień: Specjaliści psychoterapii uzależnień- 370 Psychiatrzy- 97

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
				Psycholodzy- 27 Instruktorzy terapii uzależnień- 51 Psychoterapeuci- 77
		Nakłady finansowe przeznaczone na zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych dla podmiotów wykonujących świadczenia ambulatoryjne		Gminy: 0 Powiaty: 26 897,98zł
		Nakłady finansowe przeznaczone na rozwój placówek leczenia uzależnień		Gminy: 47 112 zł WOTUW: 25 859,96 zł
		Nakłady finansowe poniesione na remont i wyposażenie placówek leczenia uzależnień		Samorząd Województwa: 56 452,67 zł na remont oraz zakup niezbędnego sprzętu dla Centrum Terapii Uzależnień oraz oddziału dziennego CTU w Gorlicach Powiaty: 3 405 zł Gminy: 1 000 zł WOTUW: 25 859,96 zł
	2.4. Rozwój placówek leczenia uzależnień od alkoholu, stacjonarnych i ambulatoryjnych dla dzieci i młodzieży	Liczba stacjonarnych placówek leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień, Podmioty świadczące działalność leczniczą	B.d.
Liczba ambulatoryjnych placówek leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży		Powiaty: 2 Gminy: 3 WOTUW: 2 (Szpital w Krynicy Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień (OPiTu) Poradnia Terapii Uzależnień, ul. Waryńskiego 1, 33-300 Nowy Sącz oraz Szpital Uniwersytecki w Krakowie, Oddział Kliniczny Psychiatrii Dorosłych, Dzieci i Młodzieży, Poradnia Leczenia Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży ul. Śniadeckich 3 31-531 Kraków) Placówki Leczenia Uzależnień: 2		
Nakłady finansowe przeznaczone na rozwój placówek leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży		B.d		
Nakłady finansowe poniesione na remont placówek leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży		B.d.		
Liczba przeprowadzonych konsultacji i superwizji placówek uzależnień dla		Placówki Leczenia Uzależnień: 37 Powiaty: 2		

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
		dzieci i młodzieży		
	2.5. Wspieranie oraz rozwój lecznictwa oraz pomocy dla dzieci i młodzieży z FAS i ich rodzin	Liczba poradni leczących dzieci z FAS	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień, Podmioty świadczące działalność leczniczą	Gminy: 2 Samorząd Województwa: 1 (Centrum kompleksowej Diagnostyki i Terapii Dzieci z FASD przy Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im. św. Ludwika w Krakowie).
Liczba poradni psychologiczno - pedagogicznych		Powiaty: 8 Gminy: 24		
Liczba placówek leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży z FAS		Samorząd Województwa: 1 (Centrum kompleksowej Diagnostyki i Terapii Dzieci z FASD przy Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im. św. Ludwika w Krakowie).		
Nakłady finansowe poniesione na pomoc dla dzieci z FAS i ich rodzin		Gminy: 4 000 zł		
Liczba szkoleń dla profesjonalistów w zakresie pomocy dzieciom z FAS		Gminy: 2		
Liczba uczestników szkoleń w zakresie pomocy dzieciom z FAS		Gminy: 210 Powiaty: 150		
	2.6. Udzielanie wsparcia w zakresie rehabilitacji, postrehabilitacji oraz readaptacji społeczno-zawodowej osobom uzależnionym oraz współuzależnionym w trakcie jak i po zakończeniu leczenia odwykowego	Liczba wspieranych hosteli i mieszkań chronionych dla osób uzależnionych po zakończonym leczeniu odwykowym	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień, Podmioty świadczące działalność leczniczą, Organizacje Pozarządowe	Gminy: 4 Samorząd Województwa: 2 (wsparcie mieszkania chronionego przeznaczonego dla osób z zaburzeniami psychicznymi uzależnionych od alkoholu lub pijących szkodliwie ze środków WOTUW, wsparcie dla Małopolskiego Zespołu Hostelii Stacjonarno-Readaptacyjnych prowadzonego przez Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia Terapii i Rehabilitacji Osób Uzależnionych z Nawrotami Choroby) WOTUW: 1 (Mieszkanie chronione przeznaczonego dla 9 osób z zaburzeniami psychicznymi uzależnionych od alkoholu lub pijących szkodliwie, zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Kraków). Placówki Leczenia Uzależnień: 1
Utworzenie hostelu dla osób uzależnionych od alkoholu		b.d.		
Liczba działań na rzecz readaptacji społecznej, w tym zawodowej osób po zakończonym leczeniu odwykowym		Samorząd Województwa: 1 (wsparcie 1 projektu – Hostel stacjonarno-Readaptacyjny) Gminy: 9		
Liczba wspieranych programów		Samorząd Województwa: 1 (wsparcie 1 projektu – Wyjazdy rehabilitacyjne)		

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
		terapii rehabilitacyjnej /postrehabilitacyjnej Nakłady finansowe przeznaczone na powyższą readaptację osób po zakończonym leczeniu odwykowym		Gminy: 4 Placówki Leczenia uzależnień: 2 Samorząd Województwa: 42 939 zł (Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia Terapii i Rehabilitacji Osób Uzależnionych z Nawrotami Choroby, Stowarzyszenie MONAR Małopolski Zespół Hosteli Stacjonarno-Readaptacyjnych Monar, Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia Terapii i Rehabilitacji Osób Uzależnionych z Nawrotami Choroby - Wyjazdy postrehabilitacyjne absolwentów ośrodka) Gminy: 1 021 197,64 zł WOTUW: 3206,35 zł
Cel 3. Rozwój oraz wzmacnianie współpracy z instytucjami oraz osobami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów Społecznych i uzależnień, w tym behawioralnych	3.1 Organizowanie narad, szkoleń i konferencji w celu wymiany doświadczeń, promowania dobrych praktyk oraz podjęcia wspólnych działań na rzecz profilaktyki i leczenia uzależnień	Liczba zorganizowanych/ współorganizowanych a. Narad b. Szkoleń c. Konferencji d. Imprez Liczba uczestników: a. Narad b. Szkoleń c. Konferencji d. Imprez	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień, Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień, Policja, Kuratorium Oświaty, Organizacje Pozarządowe	Samorząd Województwa: 4 (1 spotkanie Małopolskiej Rady ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom, 1 narada dla Pełnomocników Gminnych ds. Uzależnień, 1 konferencja dla pedagogów, wychowawców i nauczycieli, 1 konferencja dla studentów pedagogiki) Powiaty: 13 Gminy: 250 WOTUW: Narady - 2, Szkolenia - 2, Konferencje – 2, Imprezy – 1 Wykłady – 24h, Warsztaty – 12 h Policja: 1125 Kuratorium Oświaty: 5 Placówki Leczenia Uzależnień: 1 Samorząd Województwa: 395 Powiaty: 569 Gminy: 34 389 WOTUW: Narady -59 Szkolenia- 36 Konferencje – 329 Warsztaty – 8 Seminarium - 85

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
		Nakłady finansowe przeznaczone na organizację/ współorganizację narad/szkoleń/ konferencji		Policja: 26558 Placówki Leczenia Uzależnień: 15 Samorząd Województwa: 26 127 zł Powiaty: 562 zł Gminy: 572 432,65 zł WOTUW: 32 526,53 zł Policja: 207 012 zł Placówki Leczenia Uzależnień: 3 405 zł
		Wykaz tematów realizowanych podczas narad/szkoleń/konferencji/ imprez		Samorząd Województwa: Przedstawienie problemu FASD w Małopolsce oraz dostęp do Centrum Kompleksowej Diagnostyki i Terapii Dzieci z FASD w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im św. Ludwika w Krakowie, Wpływ na zdrowie elektronicznych e-papierosów, Prezentacja broszury „Zagrożenia związane z używaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych”, Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie w 2018 r. oraz zrealizowanych i planowanych do realizacji zadań w 2019 r. Gminy: 34 WOTUW: <ul style="list-style-type: none"> - Narkotyki: trendy w ich używaniu i zagrożenia z tym związane - Edukacja prawna w kontekście profilaktyki - Skuteczne programy profilaktyczne. Program Unplugged - Program profilaktyki uniwersalnej Unplugged - Problemy uzależnień od substancji psychoaktywnych - Choroba alkoholowa - mechanizmy i uzależnienia, proces leczenia - Dialog motywujący jako skuteczna metoda motywowania do zmiany zachowań - Zdrowie psychiczne i uzależnienia dzieci nasze nowe zadanie - Poszukiwanie autorytetu jako strategia wychowania i profilaktyki - Rozmowa o uzależnieniach- o czym i jak rozmawiać - Postawy terapii uzależnień behawioralnych - Warsztaty profilaktyczne w oparciu o założenia dialogu motywującego - Edukacja w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz zdrowego stylu życia - Edukacja w zakresie konstruowania budżetu- gospodarowanie pieniędzmi - Rozwój umiejętności interpersonalnych u osób z zaburzeniami psychicznymi uzależnionych od alkoholu w abstynencji- czuję więc jestem

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
				Policja: 34 Placówki Leczenia Uzależnień: Czego potrzebują rodziny osób uzależnionych? Motywowanie do podjęcia terapii – nowoczesne podejście, Współpraca międzyinstytucjonalna. Oferta Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach dla osób uzależnionych i ich rodzin.
	3.2. Organizowanie/ współorganizowanie forum organizacji pozarządowych działających w obszarze profilaktyki i leczenia uzależnień	Liczba zorganizowanych spotkań	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, WOTUW, Podmioty Lecznicze, Organizacje Pozarządowe	Gminy: 31
		Liczba uczestników spotkań		Gminy: 543
	3.3. Wspieranie WOTUW w realizacji zadań statutowych - zarządzanie i koordynacja Programu	Nakłady finansowe przeznaczone na koordynację i realizację Programu przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia (WOTUW)	Samorząd Województwa	Samorząd Województwa: 217 944 zł
		Wykaz instytucji współkoordynujących program		Samorząd Województwa: Małopolska Rada ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom. W skład Rady wchodzi m.in. eksperci z głosem doradczym, którzy uczestniczyli w pracach Zespołu Zadaniowego ds. opracowania Wieloletnich Programów Wojewódzkich tj.: Małopolskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020 oraz Małopolskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020
	3.4. Wspieranie działalności punktów konsultacyjnych, środowisk samopomocowych, abstynenckich oraz duszpasterstw trzeźwości	Liczba punktów konsultacyjnych	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień, Organizacje Pozarządowe	Powiaty: 1
		Liczba wspieranych projektów realizowanych przez środowiska samopomocowe, abstynenckie oraz duszpasterstwa trzeźwości		Gminy: 121 Placówki Leczenia Uzależnień: 1 (Punkt Pomocy Rodzinie)
		Liczba organizacji samopomocowych oraz abstynenckich		Gminy: 80
				Powiaty: 7 Gminy: 78

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
				Placówki Leczenia Uzależnień: 2
	3.5. Wspieranie i udzielanie pomocy samorządom gminnym w realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Liczba szkoleń /konferencji /narad dla pełnomocników gminnych ds. uzależnień, GKRPA/pracowników punktów konsultacyjnych	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne	Samorząd Województwa: 1 (Narada Pełnomocników Gminnych ds. Uzależnień 14-15 listopada 2019 r) Gminy: 262
Liczba uczestników biorących udział w szkoleniu		Samorząd Województwa: 50 Gminy: 443		
Nakłady finansowe przeznaczone na realizację szkoleń /konferencji /narad		Samorząd Województwa: 18 144 zł, w tym z paragrafu 85154 - 9 072 zł Gminy: 130 693,74 zł		
	3.6. Wspieranie samorządów powiatowych w realizacji zadań z obszaru promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień	Liczba realizowanych projektów w obszarze uzależnień	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne	Powiaty: 3 Gminy: 43
Liczba odbiorców projektów		Powiaty: 100 Gminy: 4402		
Nakłady finansowe przeznaczone na realizację projektów		Powiaty: 773 zł Gminy: 288 550 zł		
	3.7. Opracowywanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla osób zajmujących się profilaktyką uzależnień, w tym behawioralnych	Liczba opracowanych materiałów edukacyjnych	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne, WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień, Organizacje Pozarządowe	Gminy: 633 Placówki Leczenia Uzależnień: 6 WOTUW: 200 Powiat: 1
Liczba rozdyskrebowanych materiałów		Powiaty: 16 Gminy: 27525 Placówki Leczenia Uzależnień: 21 WOTUW: 200		
Lista podmiotów otrzymujących materiały		Powiaty: 16 Gminy: 5856,2 Placówki Leczenia Uzależnień: 16 WOTUW: materiały przeznaczone były dla uczestników MOSTU		
	3.8. Rozwijanie	Liczba inicjatyw/projektów, w tym unijnych/ wspólnych przedsięwzięć partnerskich	Samorząd Województwa, Samorządy Powiatowe, Samorządy Gminne,	Gminy: 4 Policja: 3 Placówki Leczenia Uzależnień: 2

Cel	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	2019 rok
	i inicjowanie współpracy regionalnej, krajowej i międzynarodowej – upowszechnianie dobrych praktyk	Lista partnerów krajowych i zagranicznych	WOTUW, Placówki Leczenia Uzależnień, Policja, Kuratorium Oświaty	Samorząd Województwa: 2 (PARPA, KBPN) Gminy: 6 WOTUW: 7 (Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Okręgowy w Krakowie, Sąd Okręgowy w Tarnowie, Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania narkomanii, Fundacja Pomocy Chorym Psychiczenie Tomasza Deca w Krakowie, Przytulisko św. Brata Alberta dla Kobiet Bezdomnych w Krakowie) Policja: 11
	3.9. Prowadzenie i rozwijanie strony internetowej województwa małopolskiego dotyczącej profilaktyki, w tym umieszczanie banku rekomendowanych programów w obszarze uzależnień	Liczba odwiedzających stronę	Samorząd Województwa	Samorząd Województwa: - www.profilaktykawmalopolsce.pl – 637 649 odsłon
		Wykaz instytucji przesyłających treści do zamieszczenia na stronę internetową		Samorząd Województwa: Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, organizacje pozarządowe.

Źródło: Opracowanie Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM